БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 174 (5066)
Среда
Августын
28
1946 он

Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ—большевизмын шалгагдамал зэбсэг

Мүнөөнэй үдэрнүүд зохеон байгуулха ажалай агууехэ дэбжэлтээр түгэс дүүрэн байна. Бүхы советскэ арад Сталинска шэнэ табанжэлэй —манай ороной арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ большевистскэ партиин уряагаар жагсан бодонхой. Табанжэлэй түсэб хадаа советскэ арадай ажабайдалай болон ажалай программа, тэрэнэй дайшалхы тугынь болоо.

Большевистскэ партиин шалгагдамал дайшалхы зэбсэг болохо өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадал хадаа табанжэлэй түсэбые гүйсэдхэхын түлөө эрид шанга тэмсэлэй эрхэ байдалда онсо удхашанартай байна. Манай ороной ганса партиин, коммунистнуудай партиин ударидаг ушарһаа, «хэрбээ урагшаа дабшахые хүсэхэ байбал, өөһэдынгөө алдуунуудые бидэнэр өөһэдөө элирүүлхэ ба заһаха еһотоймнай эли бэшэ аал. Эдэ алдуунуудые бидэнһээ ондоо хэншье элирүүлхэгүй ба заһахагүйнь эли бэшэ аал. Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа манай хүгжэлые урагшань дабшуулдаг ехэ хүсэнүүдэй нэгэн байха еһотойнь эли бэшэ аал, нүхэд?» гэжэ нүхэр Сталин һургадаг байна.

Ленин-Сталинай парти хүгжэн хандажа ба арадые нэгэ илалтаһаа нүгөөдэдэ хүтэлжэ байгаа парти мүн тулададаа, алдуу дутуунуудые элирүүлхэ шүүмжэлэлһээ айдаггүй. Парти хадаа манай байгуулалтада һаад хэдэг бүхы юумые, бидэнэй урагшаа дабшалгада тойбо татадаг бүхы юумые зайсуулхын тулада шүүмжэлэлые хэрэглэдэг байна.

Манай үдэр бүри ябуулжа байгаа хүдэлмэридэ олоншог дутуу дунданууд бии байна. Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа тэдэ дутуу дундануудые усадхаха шалгагдамал ба үнэнэй зэбсэг мүн. Өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр, хурсаар ябуулха тулада, дутуу дунданууд түргөөр зайсуулагдадаг, хэрэг ушар амжалтатайгаар, эмхидэл түгэлдэрөөр, бүтэдэг байха юм. Харин, хэрбээ өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалай һула муугаар дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа һаа, хэрбээ хүнүүдэй өөһэд тухайлаа, бусад тухайда үнэн ушарые өли ба хэхээр хэлэхэ зориггүй байгаа һаа, хэрбээ үдэр бүри хүдэлмэриингөө дүн гаргадаггүй, тиигээд «шухала гуримые бүгэдыень хээ гээшэ гүб. Үшөө һайнаар ажаллажа болохогүй байгаа гү» гэжэ бэеэ шэмхэжэ үзэдэггүй байгаа һаа,—муунь зосоошоо орожо, дутуу дундануудынь ямэдэг, һүжэрдэг байна. Өөрыгөө хинан шалгажа шададаггүй хүдэлмэрилэгшэд шүүмжэлэлдэ эрэлхэгээр хандажа шадахагүй байна, тиимэ хадаа урагшаа дабшажашье шадахагүй, зүрхэгүй, энгын эдэгээд мүн болоно.

«Звезда» ба «Ленинградец» гэжэ Ленинградай литературна журналнуудай хүдэлмэридэхи ехэ дутуу дунданууд ба политическэ будүүлиг алдуунуудые элирүүлһэн ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол һаяын үдэрнүүдтэ тунхаглагдаа. Идейнэ бэшэ, политикада харша, худал, уран һайханай талаар хангалтагүй, үзэл суртал ай талаар советскэ арадта харша хэдэ хэдэн зохеолнууд тэдэ журналнуудта хэблэгдэһэн байгаа. Советскэ хүнүүдые гүжэрдэжэ, советскэ бодото байдалые хазагайруулжа бэшэһэн М. Зощенкын хорото муухай найруулгань тиимэл байна. Революциин урдахи үеые үргэлжэлөө «шаналһан» А. Ахматовагай сэдьхэл шантаранги шүлэгүүдынь тиимэл байна.

Зощенко ба Ахматова гэдэгүүд хэд гээшэб, тэдэнэй ниитын-политическэ шарайнь ямар бэ гэжэ тус журналнуудай хүтэлбэрилэгшэд тон һайса мэдэхэ еһотой байгаа. Теэд, тэдэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа хорото муухай зүйл эблүүлдэг хорсоһон найруулагшын, бузар будүүлиг «салонно поэтэссын» алибаа юумэеэ хэблэхэ арга олгоһон байха юм. Энэ ушар хадаа ленинградска журналнуудай редакцинуудай зүгһөө партийна үндэһэн еһые алдаһанһаа, үмхи либерализмда ороһонһоо боложо тохеолдоо, тиигээд арадай, гүрэнэй, партиин интересүүд «танил талын харилсаануудай» туһада хэрэглэгдэһэн байна. Тус журналнуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол гүжэрдөөшэ Зощенкые «гомодхоохогүйн» тулада, тэрэнэй буртаг муухай туйрбалтануудые шүүмжэлхэһээ арсахаар үлэ баран, харин тэдэниие нь шууд хэблэхэ гэжэ ехэтэ оролдодог байгаа. Хэн нэгэниие гомодхоохоһоо айгаад шүүмжэлэлһээ арсаһан хүнүүд ниитэ арадай хэрэгтэ ямар хохидол ушаруулдагайнь тодо жэшээ энэ болоно. Нюурай танил талын харилсаануудһаа үлэмжэ дээгүүр табигдаһан, зоримгой, эрид шууд, эгсэ сэхэ шүүмжэлэл—манай урагшаа дабшаһан хүдэлөөндэ зайлашагүй шухала зүйлнүүдэй нэгэниинь мүн!

Ленинградска партийна организациин эдибхитэдэй суглаан боложо, ЦК-гэй тогтоол тухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр А. А. Ждановай элидхэл дуулаад, большевистскэ хурса шүүмжэлэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлэлгын жэшээ харуулба. Идейно-политическэ ба болбосоролойнгоо хэмжээе дээшэлүүлхэ хүдэлмэриие улам эршэмтэйгээр ябуулжа, советскэ арадай үмэнэ табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхыень ленинградска партийна организациин бүхы коммунистнуудые эдибхитэдэй суглаан уряалба.

Хүтэлбэрилхы партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ, шэлэжэ абаха ба хубааха хэрэгэй талаар Украинын коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд элирүүлэгдээ. Украинын КП(б)-гэй Центральна Комитет болбол үзэл сурталай хүдэлмэриин үлэмжэ шухала байһые хэрэгсээгээгүй, интеллигенциин кадрнуудые идейно политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шухала анхарал табяагүй, советскэ арадта харша буржуазно-националистическа үзэл сурталда эсэргүү шүүмжэлэлые хэблэлдэ үргэнөөр эмхидхээгүй байгаа гэжэ һаяын үдэрнүүдтэ Украинын КП(б)-гэй ЦК-гэй пленум дээрэ хэлсэгдэһэн байна. Газетэнүүдэй зарим статьянууд дотор, номууд, журналнууд соогуур, украинын зарим түүхэшэд ба литераторнуудай элидхэлнүүд дотор үзэл сурталай талаар алдуутай зүйлнүүд гарадаг, түүхэшэ грушевскиин ба тэрэнэй «һургуулиин» буржуазно-националистическа үзэл бодолые һэргээхэ һэдэлгэнүүд үгэгдэдэг байгаа. Украинын зарим уранзохеолшодой найруулганууд мүнөө сагай байдалһаа таһарһаниинь элитэ. Үзэл сурталай талаар алдуунуудые гаргалгада уранзохёолшод эрхэтэй байха юм гэһэн ба советскэ литературын еһо заншалда харша, хоротой ба удхагүй «теори» зарим уранзохёолшодой дунда гараһан байна. Тэрэ «теоринь» үнэндөө советскэ үзэл сурталһаа хазагайран, шүүмжэлһээ холодхо, тэрэнһээ бэеэ далдалхые һэдэһэн удхатай байна.

Шүүмжэлхэ ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалые үргэнөөр, зоримгойгоор дэлгэрүүлхэ шухалын шухала эрхэ байдалынь юуб гэбэл, партийна органууд бэеэ даанхай, хэнһээшье дулдыданги бэшэ байха еһотой. Партийна аппарадайхид гүрэнэй ба ажахын аппарадуудайхидтай нэгэдэшэһэн, тиигээд ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө партийна хүдэлмэрилэгшэдтэ шагнал үгэдэг тэдэндэ хуули бусаар эдеэ хоолой продуктнуудые, эд бараа табидаг тон тэсэшэгүй баримтанууд хэдэ хэдэн районуудта элирүүлэгдэһэн байна. Энэнь партийна хүдэлмэрилэгшэдэй бэеэ даанхай байдалые алдуулха, тиин ажахын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие хинан шалгаха арга боломжоһоо хаһаха байна. Тиимэ жэшээнүүдэй нэгые абаад үзэе. Неднон жэлдэ «Ворошиловградуголь» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд нүүрһэ малтажа абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ходо шагнал абадаг байһан юм. Гэхэ зуура, тэдэнэр гүрэниие мэхэлжэ, хуули бусаар шагнал абадаг байгаа гэжэ хожомынь элирээ һэн. Партиин Ворошиловградска Обком болбол гүрэниие мэхэлжэ байһан ябадалые хараагүй байгаа, энэнь юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, Обкомой секретариие нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин талаар орлогшо нүхэр Погребак өөрөө комбинадай хүтэлбэрилэгшэдһээ шагнал абадаг байба.

Иимэ баримтануудые миил орхижо болохогүй, тэдэнтэй эбсэжэ болохогүй байна. Арадай ашаг туһада парти, ба советскэ гүрэнэй ашаг туһада шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые шууд дэлгэрүүлжэ, өөһэдынгөө хүтэлбэрилхы үүргые дүүргэхын тулада, гүрэн түрын интересые хамгаалхын тулада партийна хүдэлмэрилэгшэдтэ бэеэ даанхай ба дулдыданги бэшэ ябадал хэрэгтэй байна.

Зарим партийна органуудай зүгһөө шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ дэлгэрүүлхын орондо, тэрэниие хабшажа, большевистскэ бэшэ буруу замда ородогынь тэсэжэ болошогүй. Иимэ ушар Астраханида гараһан байна гэбэл, тэндэхи обкомой хүтэлбэрилэгшэд болбол хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шүүмжэлхые областной газетэдэ хоримжолхоор һэдэһэн байха юм. Иимэ ушар Бурят-Монголдо гараһан байна гэбэл, партиин Областной Комитедэй бюро, илангаяа тэрээнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Кудрявцев болбол «Правда» газетын зүгһөө обкомой хүдэлмэриин дутуу дундануудые шүүмжэлһэн шүүмжэлэлдэ буруугаар хандажа, энэ шүүмжэлэлһээ өөртөө һургаал абаагүй, республикын партийна, советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэридэхи тон ехэ дутуу дундануудые усадхаха хэрэгтэ партийна организациие элсүүлэн хандуулаагүй байна.

Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ—большевизмын арсеналдахи шалгагдамал зэбсэг мүн. Энэ зэбсэгые зааханааршье мохоодуулха гэһэн һэдэлгые тэсэхэ аргагүй. Манай ороной үмэнэ түүхэтэ шэнэ зорилгонуудай табигдаад, арадай бүхы хүсэ шадалынь Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ хандуулагдаад байхада, тус зэбсэг тон хурса байха, дүүрэн ашаглагдаха еһотой. Энэ зэбсэг болбол арадай, гүрэнэй ба партиин интересүүдые эбдэхэ ябадалда эсэргүү, үмхи либерализмда ба жэжэ буржуазна зальхайралда эсэргүү, хүжүүн ба албан хойрог ябадалда эсэргүү ба бидэнэй урагшаа дабшаха замда һаад хэжэ байгаа бүхы зүйлнүүдтэ эсэргүү хандуулагдаһан байха ёһотой. Энэ зэбсэг болбол табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, агууехэ сталинска хараа заабаринуудые бэелүүлхэ, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ ба манай орондо коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэмнай туһалха еһотой.

(«Правда» газетын августын 24-нэй түрүү бэшэгһээ)

Залуу багшанарые шагнаба

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обком болбол һаяхан боложо дүүрэһэн багшанарай республиканска съездэ хабаадалсаһан республикын залуу багшанарые ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Эдэнэр 1945—46 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ һуралсалай—хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайнаар ябуулһан ба ниитын хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Шагнагдагшадай дунда Тарбагатайн аймагай Надеенскэ хүсэдбэшэ дунда һургуулиин багша Ф. А. Трифонов, Зэдын аймагай дээдэ-Үшөөтэйн эхин һургуулиин багша Д. Ц. Сабхиев, Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин военрук Б. Р. Буянтуев ба бусад хамта 25 хүн бии.

ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министрын

ПРИКАЗ

1946 оной августын 25 *№ 38* *гор. Москва*

Табанжэлэй саада тээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилээд байхада Улаан Армиин тылэй органууд байгуулагдаа һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн соогуур тылэй органуудай личнэ состав—интендантнууд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, автомобилистнууд, харгышад, сэрэгэй зам харилсаанай ба горючяар хангаха албанай хүдэлмэрилэгшэд болон ветеринарнууд фронтые хангаха тушаа өөһэдынгөө үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Тылэй органуудай личнэ состав Эхэ оронойнгоо үмэнэ өөрынгөө үүргэ уялгые нэрэтэй-түрэтэйгөөр дүүргэбэ.

Мүнөөдэр, августын 25-да, тылэй органуудай байгуулагдаһанһаа хойшо табан жэл гүйсэһэн ойн үдэртэ тылэй солдадууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд, офицернүүд болон генералнуудта мэндые хүргэжэ амаршалаад, ССР Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдые хангаха хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые туйлахыень тэдэндэ хүсэнэб.

ССР Союзай Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Министр
Советскэ Союзай Генералиссимус И. СТАЛИН.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

Урал дээрэ, Сибирьтэ ба Алас дурнадада байгаа предприятинууд ба барилгануудай хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ салин хүлһые дээшэлүүлхэ ба гэр байра бариха тухай

Уралай, Сибириин ба Алас Дурнадахи районуудай шэрүүн дошхон климатическа услови хадаа хүндэ ажалда—нүүрһэ, руда, нефть малталга дээрэ, металлургида, барилга дээрэ болон ашаа тээхэ ба буулгаха хүдэлмэридэ ябажа байгаа хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ улам ехэ хүндэ байдалые ушаруулдагыень хараадаа абажа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шухала гэжэ тоолохонь хадаа: а) мүнөө байһан нормоорынь жэшэжэ, дээрэ дурсагдаһан хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй категоридо салин хүлһэнэйнь хэмжээе дээшэлүүлхэ: б) Уралда Сибирьтэ ба Алас Дурна зүгтэ түрүүшын ээлжээндэ хүндэ хүдэлмэридэ байгаа хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байрын барилгын программые нилээд үргэдхэхэ.

Энэ зорилгоор ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоохонь:

1. Уралда, Сибирьтэ ба Алас Дурна зүгтэ 1946 оной сентябриин 1-һээ эхилээд салин хүлһыень 20 процентээр дээшэлүүлхэ гэбэл:

нүүрһэ малталга дээрэ шууд ажаллажа, ашаа тээхэ ба буулгаха хүдэлмэридэ байгаа нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ;

хадын предприятинуудта ба ашаа тээхэ-буулгаха хүдэлмэринүүдтэ, хара ба үнгэтэ металлургиин предприятинуудай халуун цехүүдтэ ажаллажа байгаа хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ;

нефть малталгын ба үрэмдэлгын хүдэлмэридэ ажаллажа байгаа нефтиин ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ;

торф, графит, слюда, азбест, бүтээн гаргалгада ба цементын үйлэдбэрилгэ дээрэ, мүн тэрэшэлэн дабһа гаргалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ;

хоротой ба халуун цехүүдтэ, руднигуудта ба ашаа тээхэ ба буулгаха хүдэлмэринүүдтэ ажаллажа байгаа химическэ ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ;

министерствонүүдэй барилгын хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ гэбэл: барилгын монтажна хүдэлмэринүүдтэ шууд ажаллажа байгаа хүндэ индустриин, түлишын предприятинуудай, сэрэгэй, далайн сэрэгэй предприятинуудай, хара металлургида, СССР-эй Зүүн районуудай нефтиин ажаүйлэдбэридэ, үнгэтэ металлурги ба химическэ ажаүйлэдбэридэ.

2. Энэ тогтоолой 1-дэхи пунктда заагдаһан салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ябадалые СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр баталагдаһан списогэй еһоор, Уралай, Сибириин ба Алас Дурнадахи 727 предприятинууд ба барилганууда ажаллажа байгаа 824.000 хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ тогтоохо.

Дурсагдаһан хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые дээшэлүүлгэтэй дашарамдуулан зохихо Министерствонүүдэй салин хүлһэнэй жэлэй фондые 1 миллиард 400 миллион түхэригөөр дээшэлүүлхэ.

3. 1946 оной хоёрдохи хахадта ба 1947 оной турша соо дүүргэхэ болзортойгоор Уралай, Сибириин, Алас Дурнадахи районуудта гэр байра барилгын иимэ түсэб баталха гэбэл:

Дунда жэшээгээр 4 миллион 200 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай хамта 60750 гэр бариха, тэрэнэй тоодо:

хоёр—гурбан комнатна аад, кухнятайгаар (модон ба шулуун) 50650 үмсын гэрнүүдые;

55.000 квартиртай 10.100 коммунальна байрын гэрнүүдые (шулуун ба модон).

4. 1946 оной хоёрдохи хахадта ба 1947 ондо баригдаха 50650 гэрнүүдые предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай үмсэдөө эдлэхын тулада иимэ сэнтэйгээр худалдаха гэбэл:

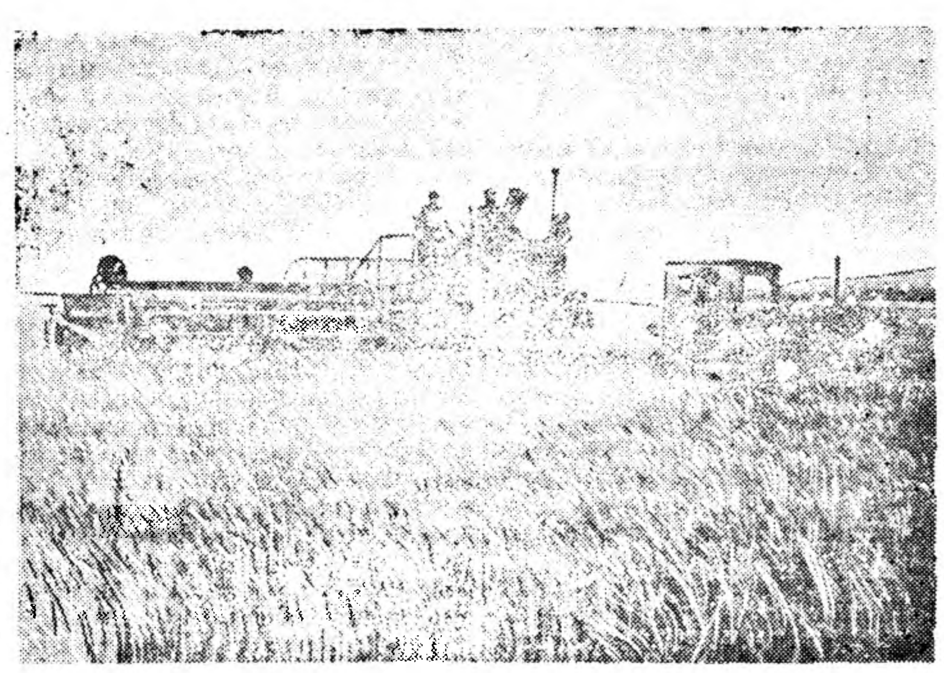
Хоер комнатна ба кухнитайгаар баригдаһан модон гэрые 8.000 түхэригөөр ба шулуун гэрые 10.000 түхэригөөр;

Гурбан комнатна аад кухнитайгаар баригдаһан модон гэрые 10 мянган түхэригөөр, шулуун гэрые—12 мянган түхэригөөр.

5. Хүдэлмэришэд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай үмсэдөө гэртэй болохо арга боломжо олгохын тула хоёр комнатна байрын гэрые худалдан абагшадта 10 жэлэй хугасаагаар 8—10 мянган түхэриг мүнгэ ба гурбан комнатна байрын гэрые худалдан абагшадта 12 жэлэй хугасаагаар 10—12 мянган түхэриг мүнгэ уриһаар үгэхые Центральна коммунальна банкые уялгалха. Тиихэдээ мүнгэ урьһаар абаһанай түлөө жэлдээ нэгэ процент татажа абаха.

Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадта урьһаар мүнгэ үгэхын тула нэгэ миллиард хүртэр түхэриг ассигновалхые СССР-эй Финансын Министерствые уялгалха.

ТАРЯА ГЭЭХЭ ЯБАДАЛТАЙ ЭРИД ТЭМСЭЖЭ, МОНСОГОРШЬЕ ОРООҺО ГЭЭНГҮЙГӨӨР ТАРЯАГАА ХУРЯАН АБАЯ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Торийн аймагай Доодо Бургалтайн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряа комбайнаар хадажа байна.
И. Красавцевай фото.

Гээгдэнги колхоз

ЦАКИР, (Манай информаторһаа). Михайловска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Закаменай аймаг соо эгээл ехэ таряа таридаг юм. Тиимэдэ энэ колхоз хуряалгада онсо анхаралаа табиха ёһотой байгаа. Гэбэшье, таряа хуряалгада бэлэдхэлые хамагһаа муугаар үнгэргэһэн байха юм, Аяар мүнөө хүртэр хуряалгын машинануудые заһабарилжа дүүргээгүй байһаниинь энээниие баримталжа үгэхэ байна.

Түсэбэй ёһоор 9 жатка гаргаха байһан аад, миил 5-ые гарганхай. Тииһэн мүртэнь эдэ жаткануудынь үдэртөө арай гэжэ 2—3 гектар хададаг байха юм.

Гараар таряа хуряалгые мүнөө хүртэр эмхидхээдүй байһаар. Тиимэһээ энэ колхоз ургаса хуряалгаар ехэ гээгдэлтэй. Теэд, колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Попов ба партийна организациин секретарь нүхэр Зарубин гэгшэд ургаса хуряалгые шамдуулхын түлөө ямаршье хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

О. АЮШИЕВ.

МТС-эй ДИРЕКЦИҺЭЭ ШАН АБАБА

Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн нүхэр Греховэй бригада Эгэтын МТС соо нэрэтэй түрэтэй болонхой.

Энэ бригадын члэнүүд мүнөө парай хоёрдохи хахалалгада ябажа байна. Трактористнууд Д. Цыбанов, Н. Олькинов гэгшэд даалгабаринуудаа саг соонь дүүргэжэ, 3518 килограмм горючи арбилба.

Һаяхан Эгэтын МТС-эй дирекци ба партийна организаци трактористнуудай дундахи мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, нүхэд Цыбанов, Олькинов гэгшэдые илаһанда тоолоод, тэдэнэртэ 800—800 түхэриг шан үгэһэн байна.

Мүн түрүү бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Греховтэ 300 түхэриг шан үгтөө.

Ц. Д. ДУГАРОВ

Комбайнууд хуряалгада оробо

Яруунын колхозууд ургаса хуряалгада ороо. Үльдиргын сомоной Молотовой, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай поли дээгүүр Эгэтын МТС-эй комбайнууд хүдэлмэрилжэ байна.

Домнын сомоной «Улаан Туяа» колхоз 4 жаткаар яшмень хадажа эхилэнхэй. Эдэ колхозууд ургаса хуряалгые эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ ородсоод, түрүү зэргэдэ гарахын түлөө шууд тэмсэл хэжэ байна.

В. БАЙБОРОДИН.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шиидхэбэриингээ дүүргэлтые шалганагүй

Онохойн ой модоной комбинадай дэргэдэхи партийна эхин организаци болбол үшөө июлиин 8-да өөрынгөө хамтын суглаан дээрэ СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые модошодой дунда үргэнөөр ойлгуулжа үгэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн юм. Мүнөө, һараһаа үлүүтэй саг үнгэрөө. Теэд, тус партийна эхин организациин секретарь нүхэр Васильева гэгшэ эндэ баталагдаһан шиидхэбэриин дүүргэлтые нэгэшье шалгажа үзөөгүй байһан зандаа.

Энэ суглаан дээрэ 5 кружок эмхидхэһэн бэлэй. Тус кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр партиин членүүд Токунов, Потемкин, Инкин, Паяхин ба Ермаков гэгшэдые баталаа һэн. Тэрээнһээ гадна, политическо-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй коммунистнууд энэ хуулиие бэеэрээ шудалаад, хүдэлмэришэдэй дунда элидхэл, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ хэжэ байха гэжэ шиидхэбэрэ соогоо бэшэһэн байгаа. Мүн 17 агитаторнуудһаа бүридэһэн агитколлектив эмхидхэгдэжэ, тэрэниие хүтэлбэрилэгшээр тэндэхи һургуулиин директор коммунист нүхэр Потемкин томилогдоһон бэлэй.

Теэд энэ шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохо талаар эндэхи коммунистнууд юушье хээгүй байшоо. Агитколлективэй агитаторнууд участогуудта гаража нэгэшье хөөрэлдөө үнгэргөөгүй байхаһаа гадна, тус агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ коммунист нүхэр Потемкин болбол агитаторнуудтаяа нэгэшье зүблөө гэхэгү, али семинар үнгэргөөгүй байха юм.

Өөһэдынгөө бэеэр табанжэлэй түсэбые шудалаад, хүдэлмэришэдэй дунда элидхэл ба лекцинүүдые үнгэргэхэ үнөөхи коммунистнууд мүнөө хүртэр модошодой дунда харагдана үзэгдэнэгүй. Гэхэ зуура, нүхэр Васильева өөрөөшье тус хуулиие шудалдаггүй байна. Энэ асуудалаар хэды заняти үнгэргэгдэһэн ба хэн агитатор хаана ямар асуудалаар ойлгууламжын хүдэлмэри хэһэн тухай парторганизациин секретарь мэдэхэгүй байхань угаа гайхалтай байба. Кружогуудые хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Токуновһоо бэшэерээ мүнөө хүртэр нэгэшье заняти үнгэргөөгүй байнабшуу.

ВКП(б)-гэй член Ковелин гэгшэһээ „СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ тухай табанжэлэй түсэб тухай хэн элидхэл хээ бэлэй?"—гэжэ асуухада „энэ асуудалаар нүхэр Мануильский элидхэл хэһэн байна" гэжэ харюусаба. Тус партийна организациин агитаторнуудай социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилдэггүй дээрэһээ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецуудай тоо тон хангалтагүйгөөр ургана.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха тушаа партиин Заиграйн айкомой пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд эрид шууд хэмжээ ябуулгануудые абаха үүргэтэй.

К. Скворцов,
ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

Советүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха

Худөө ажалай ажахын жэлэй эгээн шухала ба харюсалгатай кампани болохо таряа хуряалга ба тушаалга мүнөө үнгэргэгдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ нютагуудтахи Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба бүхы депутадууд болбол эдибхитэйгээр хабаадалсаха үүргэтэй болоно.

Теэд, энэ зорилгоёо Заиграйн аймагай Онохойн, Ново-Брянскын, Дээдэ-Тальцын болон Ацагадай сомонуудай Советүүдэй түрүүлэгшэнэр нүхэд Кубышкин, Мясников, Шурыгин, Нанзатов гэгшэд тон ахираар дүүргэнэ. Советүүдэй талаар хэгдэхэ эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха ба социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлэн хүтэлбэрилхэ тушаа анхаралаа багаар табинад. Тус Советүүдэй дэргэдэхи саг үргэлжын комиссинууд ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

Дээдэ-Тальцын сомоной Советэй зарим депутадууд хүндэтэй бэшэ шалтагаанаар сессидэ хабаададаггүй байхаһаа гадна, һунгагшадайнгаа үмэнэ нэгэшье тоосоо хээгүй байха юм. Тэрээнһээ гадна, нэрлэгдэһэн Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хадаа өөһэдынгөө эрдэм бэшэгые болон эдейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ тушаа тон бага хүдэлмэри хэнэ. Газетэ болон журналнуудые уншаха, арад нийтын дунда һонирхолтой элидхэл хэдэггүй заншалтай.

Ушар иимэһээ тус Советүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол һаяхан боложо дүүрэһэн сельскэ ба сомонуудай Советүүдэй республиканска зүблөөн дээрэ баталагдаһан социалистическэ уялгын үндэһөөр өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдые мүнөө үеын оршон байдалай эрилтын еһоор шэнэдхэн табижа, бүхы советскэ арадтаяа хамта дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэб соо табигдаһан агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ үүргэтэй.

С. ЦЫДЕНЖАПОВ.

ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ ЗААБОЛ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ БҮХЫ ХҮСӨӨ ГАРГАЯ

Үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэбэ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Үбһэхуряалтын хүдэлмэринүүдэй эхилхэһээ хойшо «Коминтерн» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Бамбаев, партийна организациинь секретарь нүхэр Дондоков) түрүү һуури эзэлжэ ябаа. Колхоз хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүнгүүдые гаргаад байхадаа, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком дээрэхи колхозые үбһэхуряалгаар илаһанда тооложо, дамжуулгын Улаан туг үгөө һэн. Тэрэнһээ хойшо тус колхоз Улаан тугаа бариһаар.

Августын 18-ай үдэр энэ колхоз үбһэ сабшаха түсэбөө сүм дүүргээд, мүнөө нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ байна. Мүн силос дараха түсэбөө дүүргүүтэйхэн байха юм.

Колхоз доторхи мүрысөөндэ нүхэр Данзановай хүтэлбэрилдэг звено эрхимлээ. Энэ звено үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 150 процент дүүргэһэн байна. Сенокосилкын машинистнууд Цыдыпова, Цыренжапов, Данзанов гэгшэд 4 гектарай оронд үдэр бүри 6—7 гектар хүртэр сабшадаг байха юм.

Гар хажууршадай дундаһаа нүхэд Сультимова, Ринчинов, Цыбикжапова ба бусад тусгаар шалгарна. Эдэнэр даалгабаринуудаа саг үргэлжэ 140—160 процент хүртэр дүүргэдэг байна.

Г. САБЖАЕВ.

Эрхимүүдһээ жэшээ абаха

«Улаан Оронго» артель Иволгын аймаг соо адуу малаар олон колхозуудай нэгэниинь болоно. Мүнөө жэлдэ тус колхоз 2840 гектар сабшажа, 28289 центнер валова сбор абаха түсэбтэй байна. Үбһэхуряалгада эндэ 22 сенокосилка, 15 морин тармуур, 212 хүн хабаадалсана. Тиигэбэшье, эндэ үбһэхуряалгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байха юм.

Зарим бригадануудынь эрхим шанар сахихын түлөө тэмсэнгүй, үбһэ ногоо ехээр гээжэ үрилтэ хэнэ. Хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи бригадануудай машинистнууд сенокосилкануудаа дээгүүр табижа, һүрэг ехэ ногоо узууртань орхино. Теэд, үбһэ ногоо гээжэ ябаһан ханамжагүй машинистнуудта зохистой хэмжээ абаха тухай бригадиршье, колхозой хүтэлбэрилэгшэдшье хэрэгсээдэггүй байха юм.

Үбһэхуряалгын түрүүшүүлэй дүршэлые бүтэдын шадабари болгохо тушаа колхозой правлени багаар анхарна. Үльгэр жэшээ абамаар түрүү үбһэшэд эндэ яһала олон. Тэдэнэй дунда сенокосилкын машинистнууд Д. Жамбалова, Д. Дашиева, Р. Бадмаева, Р. Бадмацыренова, У. Энкеева ба бусад бии. Эдэнэр үдэр бүри нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Р. ДАШИЕВ.

Зэдын аймагай Еахьяновагай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгые дүүргэхэнь.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тус колхоздо үбһэ хуряагшад үбһэ һүрилжэ байна. И. Красавцевай фото

Үбһэхуряалга дээрэ үнгэргэгдэһэн воскреснигэй дүнгүүдһээ

Үбһэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэхын зорилгоор, һаяхан комсомольско-залуушуулай республиканска воскресник үнгэргэгдэһэн байна. Энэ воскреснигтэ аймаг, колхоз бүхэнэй комсомолецууд ба залуушуул эдибхитэйгээр хабаадалсажа, горь тойхон хүдэлмэри хэбэ.

Манай газетын мүнөөдэрэй номер то доро дурсагдаһан хоёр аймагай комсомолецууд ба залуушуула воскреснигтэ ямараар хабаадажа, юу хэһэнэйнь зарим дүнгүүд тунхаглагдаба.

ЗЭДЫН АЙМАГ

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой тогоолые абаһан дары аймагай комсомольско организаци үбһэхуряалга дээрэ эмхидхэгдэхэ энэ воскреснигтэ бэлэдхэжэ эхилээ һэн. Тиин, воскреснигые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай али болохо хэмжээнүүд абтаһан байна.

Августын 18-ай үдэр аймагай колхозуудаар хэдэн олон комсомолецууд ба залуушуул хүдэлмэрилжэ хуряалгые нилээдгүй даб гүүлбэ. Хамтадаа 881 комсомолецууд ба залуушуул воскреснигтэ хабаадалсаһан байна.

Боргойн совхоздо комсомольско-залуушуулай воскресник бүри һайнаар үнгэргэгдөө. Энээндэ хабаадагшад бултадаа социалистическэ уялгануудые абажа, өөһэд хоорондоо мүрысэһэн байна. Воскреснигтэ хабаадалсаһан 45 хүн 24 гектар сабшаһан, 26 гектарай үбһэ тармаһан байха юм. Гадна, эдэнэрэй хүсөөр 240 центнер үбһэн һүрилэгдөө.

Тэрэшэлэн ондоо колхозуудаар үнгэргэгдэһэн воскреснигүүдтэ хабаадагшад нормоо дүүргэнгүй полиһоо бусахагүйбди—гэжэ мэдүүлээд, үгэдөө хүрэжэ, олонхидынь үндэр бүтээсэ түйлаһан байха юм.

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

Эндэ үнгэргэгдэһэн комсомольско-залуушуулай воскреснигтэ аймагай центрэй олохон хүнүүд хабаадалсаһан байна. Тэдэнэр дүтын колхозуудта ошожо, үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ горьтой туһа хүргөө. Ждановай, Дээдэ-Илькын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай сабшалан дээгүүр олохон залуушуул ба комсомолецууд хүдэлмэрилбэ.

Доодо-Курбын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо августын 18-ай үдэр 127 хүн хүдэлмэрилжэ, 15 гектар сабшаһан, 218 центнер үбһэ һүрилһэн, 563 бухал табиһан, 30 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байха юм.

«III Интернационал» колхозой воскреснигтэ хабаадаһан залуушуулай хүсөөр 11 гектар сабшагдаһан, 46 гектар үбһэн тармагдаһан, 17 центнер һүрилэгдэһэн байна. Мүн 460 бухал табигдаһан ба 36 центнер набшаһата тэжээл суглуулагдаһан байха юм. Воскреснигтэ хабаадалсаһан залуушуудай олонхидынь үдэрэйнгөө нормонуудые һураггүй үлүүлэн дүүргэжэ, колхознигуудые урмашуулаа.

Энэ үдэр Заиграйн залуушуулай хүсөөр 190 гектар үбһэн сабшагдаһан 130 гектар тармагдаһан, 680 бухал табигдаһан, 1500 центнер һүрилэгдэһэн байна. Гадна, 100 тонно силос дарагдаһан, 110 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэһэн байха юм.

Сенокосилкын түрүү машинистнууд

Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ артелиин членүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр хабаадалсажа байна.

Сенокосилкын машинистнүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ нүхэд Д. Будажапов, О. Надмитова гэгшэд түрүү зэргэдэ ябана. Эдэнэр халаан соо 5-6 га хүртэр сабшажа, колхоз соо эрхимлэһэн байха юм.

Үбһэхуряалга дээрэ үдэр бүри үндэр бүтээсэ түйлажа ябаһан дээрэхи нүхэдэй дүршэлые тус колхозойхид халан абаха ёһотой.

М. ДАБАЕВ.

Уланай колхозууд унжагайрһаар

Ленинэй, Сталинай, Кировай нэрэмжэтэ эдэ гурбан Уланай колхозууд Баргажан соо адуу малаар олон артельнүүдэй тоодо оролсодог юм. Тиихэлээр эдэ колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ хамагһаа эршэтэйгээр хабаадалсаха ёһотой. Гэбэшье, эдэ колхозууд үбһэхуряалгын эхилхэһээ хойшо унжагайржа, хамагай хойно ябанал. Аяар августын эхилхэһээ хойшо унжагайжа, үбһэ сабшаха түсэбөө өөдтэй урагшань ябуулаагүй байба.

Гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, Уланай сомоной гүйсэдком ба эдэ гээгдэнги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэхуряалга дээрэ колхозникуудай бүхы хүсые элсүүлээгүй. Тэдэнэрэй ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй байха юм. Үйлэдбэриингөө нормонуудые олонхи колхозникуудай дүүргэдэггүй байбашье, колхозой правленинүүдэй зүгһөө энэ гэхэ хэмжээн абтадаггүй байна. Мүн хуряалгын түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүд хүсэд абтанагүй. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай хэдэн удаа хэлсээн болодог байбашье, хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэдэггүй байха юм.

Тэрэшэлэн Субинска сельсоведэй колхозууд үбһэхуряалгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байнхай. Аяар мүнөө хүртэр эндэхи нэгэшье колхоз үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэхэ ямаршье гаашьедүй байха юм. Теэд, Субинска сельсоведэй колхозууд хожомдолойнгоо хойшолонгуудые усадхахын түлөө шухала хэмжээнүүдые абадаггүй байна.

Тиихэдэнь үбһэ хуряалгые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө үлэмжэ һайн оролдолго гаргаһан колхозууд түсэбүүдээ болзорһоо урид дүүргэжэ байха юм. Баргажанай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ, «Победа», Усть Баргажанай поселково соведэй Кировай, Ворошиловай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозууд байгша оной августын 20-до бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 104-һөө 187 процент хүртэр дүүргэһэн байна.

Уланай ба Субинска бүхы колхозууд үбһэ хуряалгынгаа энэ ехэ дутуунуудые дары усадхажа, нэрлэгдэгшэ түрүүшүүлтэй зэргэшэхэ уялгатай. Тиихын тулада, үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлхэ, ажалай жаяг заршам эбдэгшэдые хэһээхэ мэтын хэмжээнүүдые дары абаха шухала. Энэ бүхы колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд ба сомсельсоведүүд хараад абажа үбһэнэй түсэб дүүргэхэ уялгатай.

М. АРЬЯЕВА.

Үбһэнэйнь машинанууд үргэлжэ эбдэрнэ

«Улаан таряашан» колхозой (Хэжэнгэ) таряан ажалай нэгэ бригадые нүхэр Николаев гэгшэ хүтэлбэрилдэг байна. Энэ бригадын үбһэхуряалга дээрэ хэһэн хүдэлмэриие хараад үзэхэдэ, энэ гэхэ амжалта түйлаагүй байба. Үбһэ сабшахын хажуугаар энэ бригадынхид силос дараха, набша намаа бэлэдхэхэ байһан аад, мэнэ һая болтор юушье хээгүй байха юм.

Энэ бригадын членүүд муугаар хүдэлмэрилһэн баримтаяа элдэб шалтагаанаар далдалхые хүсэдэг болошонхой. Гадна, машина зэмсэгүүдтээ эзэн бусаар хандажа үргэлжэ эбдэжэрхидэг байха юм. Бригадын членүүдэй жаяг заршамые һайжаруулха тухай колхозой правлени, мүн бригадиршье энэ гэхэ хэмжээ абан гүй.

П. СОДБОЕВ.

Худөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэ

Сталинска шэнэ табанжэл соо худөө ажахын урда түйлай ехэ зорилгонууд табигданхай. Немецкэ эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан районуудта газар таряалан ба малажалые һэргээн бодхоожо, саашадань хүгжөөхэ ябадалые хангаха болон СССР соо бүхы дээрэ худөө ажахын үйлэдбэрилгые сэрэгэй урда тээхи хэмжээнһээ үлүүлэн дээшэлүүлхэ ябадал эригдэнэ. Табанжэлэй эсэстэ ороноймнай худөө ажахын продукци 1940 онойхиһоо 27 процентээр дээшэлхэ ёһотой.

Энээнтэй хамта мэргэжэлтэ кадрнуудые бэлэдхэхэ ябадал мүнөө үедэ онсо удхашанартай болоно. Ороной дээдэ һургуулинууд энэ табанжэл соо 40 мянга хүртэр дээдэ мэргэжэлтэй специалистнуудые худөө ажахыда үгэхэ ёһотой. 150 мянганһаа дээшэ дунда мэргэжэлтэй специалистнуудые худөө ажахын техникумүүд бэлэдхэхэ болоно. Эдэ кадрнууд социалистическэ худөө ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ туһаламжа үзүүлхэ байна. Тэдэнэр хадаа худөө-ажахын наукын шэнэнүүд амжалтануудые үйлэдбэрилгэдэ нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэлые толгойлхо, социалистическэ газартаряалангай юрэнхы культурые дээшэлүүлхэ ябадалые түйлаха ёһотой.

Гэбэшье, колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй эрилтэнүүд эдэ кадрнуудаар үшөө гүйсэд хангаданагүй. Дээдэ ба дунда мэргэжэлтэй специалистнуудһаа гадна мэргэжэлтэ хүдэлмэришэд-трактористнууд, комбайнернууд болон таряан ажал, сад, овощь тариха ажалые ба худөө ажахын бусад һалбаринуудые һайса мэдэхэ олон тооной хүнүүд эригдэнэ. Тэдэниие бэлэдхэхын тула газартаряалангай органуудай системээр һуралсалай газарнууд үргэнөөр байгуулагданхай. Жэшээлхэдэ, худөө ажахые механизацилха һургуулинуудта ба МТС-үүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн курсануудта трактористнуудые бэлэдхэнэ. Эдэ һургуулинуудай дэргэдэ механигуудые, шофернуудые, комбайнернуудые ба заһабари хэхэ хүдэлмэришэдые бэлэдхэл бэелүүлэгдэдэг байна. Эдэ һургуулинуудай хүдэлмэриин практика болбол өөрынгөө ашаг туһые дүүрэн харуулжа шадаа. Үйлэдбэриин угаа ехэ амжалтануудаар алдаршаһан Гармаш, Бортаковский гэхэ мэтын МТС-үүдэй солото хүнүүд эдэ һургуулинуудта һуралсажа гараһан байна. Эдэ һургуулинуудта һуралсаха системэнь хадаа трактор, комбайн ба худөө ажахын машинануудай талаар юрэнхы гол мэдээе шудалха, машиные ашаглан хэрэглэхэ, тэдэниие аршалжа хамгаалха талаар ба тэдэниие заһабарилха талаар практическа бодото дүршэлые шудалха ябадал мүн болоно.

МТС-үүд ба механизациин һургуулинууд болбол 1932 онһоо эхилээд дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ 4 миллион шахуу тиимэ специалистнуудые бэлэдхэһэн байна. Тэдэнэрэй тоодо 2,6 миллион трактористнууд, 550 мянган комбайнернууд ба тэдэнэй туһалагшад, 222 мянган шофернууд ба 145 мянган тракторна бригадын бригадирнууд байһан байха юм. МТС-үүд хадаа дайнай эхилхэ үедэ трактористнуудай кадраар гол түлэб хангагдаһан байгаа, гэбэшье эдэ кадрнуудай состав дайнай үе соо эрид хубилһан байна. Хэдэн олон трактористнууд фронтдо ошожо, тэдэниие дүршэл багатай залуу хүдэлмэрилэгшэд һэлгээ һэн. Тиимэ ушарһаа, мүнөө худөө ажахын механизаторска кадрнуудые шэлэн абаха, тэдэнэй тооео олошоруулха, тэдэнэй бэлэдхэлэй шанарые һайжаруулха ябадалда хамагай шухала анхаралаа табихань зайлашагүй хэрэг болоно.

Худөө ажахы болбол дайнай һүүлэй табанжэлэй он жэлнүүд соо 325 мянган хүсэ ехэтэ шэнэ тракторнуудые абаха байна. Эдэниие ашаглахын тула 650 мянганһаа доошо бэшэ трактористнуудые бэлэдхэхэ ба тэдэнһээ гадна тусхай хараалагдаһан резерв байгуулха хэрэгтэй болоно. Энэ табанжэл соо трактористнуудые бэлэдхэхэ юрэнхы түсэб хадаа нэгэ миллионһоо дээшэ хүнүүдые бэлэдхэхээр тодорхойлогдонхой. Энэ хадаа хоёрдохи табанжэл соо хараалаглаһанһаа хоёр дахин шахуу дээшэ болоно. Трактористнуудһаа гадна 140 мянга хүртэр тракторна бригадын бригадирнуудые, 79 мянгаһаа үлүү МТС-үүдэй ба совхозуудай механигуудые ба 150 мянгаһаа үлүү заһабари хэхэ хүдэлмэришэдые бэлэдхэхэ гэжэ түсэбөөр хараалагдана. Комбайнуудые ашаглахын тула 230 мянган шэнэ комбайнернууд ба 300 мянгаһаа дээшэ тооной тэдэнэй туһалагшанар хэрэгтэй. Тэрээнһээ гадна 100 мянган ашаанай автомашинын шофернууд бэлэдхэгдэхэ болоно. Механизаторска кадрнуудые дахин дабтажа һургалгые оруулалсангүйгөөр механизациин бүхы һургуулинуудта ба МТС-үүдэй дэргэдэхи тусхай курсануудта 2 миллионһоо үлүү хүнүүд бэлэдхэгдэһэн байха ёһотой.

Бусад нийтын мэргэжэлтэ— таряан ажалай, сад ба овощь тариха ажалай, зүгын ба малажалай болон бусад хүдэлмэрилэгшэдые үргэн олоноор бэлэдхэхэ ябадал хараалагдана. Эдэнэр хадаа парти ба правительствоор худөө ажахын урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда тон ехэ үүргые хаоуулха ёһотой. Тиимэ кадрнуудые бэлэдхэхэ ябадалые колхозникууд ба совхозуудай хүдэлмэришэдһээ бүридэһэн худөө ажахын нэгэн жэлэй һургуулинуудта ялгагдана.

1945 ондо худөө ажахын һургуулинуудые дүүргэжэ гарагшад хадаа колхозно ба совхозно үйлэдбэриин мастернуудые иимэ формоор бэлэдхэлгэ гээшэ өөрынгөө ашаг туһые дүүрэн хангаба гэжэ харуулаа. Тиимэ һургуулинуудые дүүргэжэ гараһан 40 мянган хүнэй олонхинь колхозууд ба совхозуудта таряан ажалай бригадануудай бригадирнуудаар, овощь ба сад тариха ажалые болон зүгын ба малажалые эрхилэгшэдээр, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэриин бусад участогууд дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө Советскэ Союз дотор 472 худөө ажахын һургуулинууд тоологдодог ба эдэнэй тоо болбол жэл ерэхэ бүри олошорхо байна. Худөө ажахы болбол энэ табан жэл соо механизациин һургуулинууд ба нэгэ жэлэй һургуулинуудһаа бүгэдэ 2,3 миллион хүниие абаха байна.

Эдэ һургуулинуудай урда табигдаһан зоригонуудай амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ ябадал хадаа гансахан лэ нютагай советскэ ба газартаряалангай органуудай зүгһөө тэдэндэ али бүхы талаар анхаралаа табиһан ябадалһаа дулдыдахань мэдээжэ. Тэдэ органууд болбол эдэ һургуулинуудые зохистой һуралсалай ба һурагшадай байха гэр байраар хангаха, һуралсалай үйлэдбэриин мастерскойнуудые түхеэрэлгэдэ ба һуралсалай ажахые эмхидхэхэ ябадалда туһалама үзүүлхэ ёһотой.

Хэдэн зуу мянга ба миллион худөө ажахын мастернуудые бэлэдхэлгэ—гансал газартаряалангай органуудай хэрэг бэшэ, мүн нютагай бүхы организацинуудай, бүхы колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй шуһа мяхаараа һонирхохо арад нийтын агууехэ хэрэг мүн. Механизациин һургуулиие ба худөө ажахын һургуулиие дүүргэһэн хүнүүд хадаа худөө тосхондо тон ехэ эмхидхэгшэ хүсэн мүн болохо байна. Тэдэнэр хадаа колхозууд ба совхозуудай түрүү агрономическа эрдэм ухаанай үндэһэн һуури дээрэ ажахыгаа ябуулха хэрэгтэ туһалха ба худөө ажахын урда парти ба правительствоор табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалда туһалха байна.

А. ПРОНИН, СССР-эй Газартаряалангай Министерствын кадрнуудые бэлэдхэхэ Управлениин начальник.

КОЛХОЗУУДТА КИРПИИСЭ ИЗВЕСКО ҮЙЛЭДБЭРИЛХЭ ТУХАЙ

СССР-эй Министрнүүдэй Со... 1946 оной июлиин 25-най тог...ын еһоор БМАССР-эй Ми...рнүүдэй Совет республикын ...үүдай колхозууд дээгүүр кир..., извеско ба барилгын бусад ...риалнуудые үйлэдбэрилхэ хам...иин предприятинуудые эмхид... тухай тогтоол гаргаһан бай...

...тогтоомжын еһоор 1946 он республикын аймагуудта кир... үйлэдбэрилхэ 15 заводууд, ...ко галдаха 11 багахан заво... эмхидхэгдэхэ ба колхозууд ...дэ барилгын материалнуудые ...хэдэ (хамһабариин) ажахынуу... эмхидхэхэ гэжэ зааһан байна. ...исэ ба извеско үйлэдбэрилхэ ...уудые барихын түлөө нэн тү... кирпиисэ үйлэдбэрилжэ бо... эльһэнэй ба извескын ба...ые шэнжэлэн олохо шухала.

...ажанай, Байкало-Кударын, Бичурын, Яруунын, Ивол... Хэжэнгын, Кударын, Мухар...й, Түнхэнэй ба бусад айма... барилгые хараалагдаһан бол...оонь дүүргэхэ ба мүнөө үедэ шухала хэрэгтэй извеско, кир... ба бусад материалнуудые ...элэй турша соо үйлэдбэрил...илхэ еһотой байна.

...хозууд дээгүүр кирпиисэ, из... ба барилгын бусад материал... үйлэдбэрилхэ кадрнуудые ...хэ хэрэг тон шухала бай...на. Тиимэ дээрэһээ аймагай хүтэлбэрилэгшэд заводуудай баригдаха колхозуудта колхознигуудай дундаһаа кирпиисэ хэблэхэ ба галдаха, извеско галдаха хүнүүдые бэлэдхэхэ ябадалые эмхидхэхэ еһотой гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет өөрынгөө тогтоол соо зааһан байна.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол аймагуудай колхозууд дээгүүр эмхидхэгдэхэ хамһабариин заводууд ба мастерскойнуудые барилгада, мүн кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ эмхидхэлэй ба техническэ талаар саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байха ба барилгын ябасые шалгажа байхые БМАССР-эй газартаряалангай Министерствые уялгаба.

Министрнүүдэй Соведэй тогтоомжын еһоор 1946 оной турша соо колхозууд 1150 мянган хэһэг кирпиисэ ба 330 тонно извеско үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэй байна. Сэлэнгын, Зэдын, Кударын, Яруунын, Иволгын, Бичурын ба бусад аймагуудта кирпиисэ үйлэдбэрилхэ ба извеско галдаха түсэб бусад аймагуудтай жэшэбэл нилээд ехээр хараалагдана. Иимэ дээрэһээ тэдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энээнэй урда тээ байһан кирпиисын ба извескын заводуудые һаяын үдэрнүүдтэ үргэдхэхэһөө гадна, түсэбөөр хараалагдаһан шэнэ заводуудай барилгые түргэдхэхэ еһотой болоно.

Загаһанай түрүү завод

...ыбтрестын системын зага заводуудай дунда Дубининска ...най завод (директорынь нүхэ..., парторг нүхэр Якушев) за барилгын үнгэрһэн кварталнуу... һүүлэй һарануудай түсэбы ...оо үлүүлэн дүүргэдэг байна ...тын нэгэнэй байдалаар тус ...й коллектив загаһа барилгын ... түсэбые 128,1 процент дүүр...

...Карпов ба Тыхеев гэгшэдэй ...нууд жэлэйнгээ түсэбые 7 ...о дүүргэжэ, загаһашадай бри...үдай дунда түрүү һуури эзэл... тэрэшэлэн нүхэр Мурае... ...гада 7 һарын түсэбые 173 ... дүүргээ. Загаһа болбосо... цехын. дабһалагшад нүхэд ..., Меркушева загаһа дабһа ... шанарые һайжаруулхатаяа ... үдэр бүриингөө даалгабарине ...оцент хүртэр дүүргэнэ. Зага... ...халха бочко дархалдаг цехын ...нууд нүхэд Юдаков ба 60 ... үбгэн Фома Орлов гэгшэд ...оо 3 бочко дархалха ёһотой ...аад, 7 бочко дархалдаг бай...гөө участогууд дээрэ ябажа хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Тиихэтэй хамта, бүхы агитаторнууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, энээгээрээ бүхы хүдэлмэришэдтэ жэшээ харуулдаг болонхой.

...анай заводой коллективэй ... агитационно-ойлгууламжын ...турно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ... ябуулагдана. Эндэхи пар... ба комсомольско организаци... агитационно-ойлгууламжын ...эриие үйлэдбэриин зорилго... тааралдуулан табижа шадаа. ...ой бригаданууд ба цехүүдтэ. ...үдэлмэришэдэй бүлэнэрэй дун... тухай агитаторнууд хүдэлмэ... Тэдэнэр үдэр бүридэ өөһэдын

Комсомольско организаци (комсорг Якимова) загаһа барилгын зунай сезоной үедэ эдир залуушууд һаа эмхидхэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружогой хүсөөр хэдэн олон концертнүүдые харуулһан байна.

Тус заводой бүхы һалбаринууд дээрэ ханын газетэнүүд хододоо гаргагдана. Шэнэ Сталинска табанжэлээр хараалагдаһан манай ороной арадай ажахын һалбаринуудай хүгжэлтые харуулһан диаграмманууд плакадууд зохидоор ба гоеор зурагдажа, клуб соо ба цехүүдтэ хадагдаһан байха юм. Мүн заводой клуб соо «эрхим дархан Юдаков шэнгеэр хүдэлмэрилэгты» гэһэн уриянууд бэшэгдэһэн байна.

1946 оной түрүүшын хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгые гаргажа, заводой дирекциин зүгһөө эрхим хүдэлмэришэдтэ 10 мянган түхэригэй шан үгэбэ. Шан абагшадай дунда нүхэр Юдаков 500 түхэриг, нүхэр Орлов 400 түхэриг, загаһа дабһалагша Волкова 350 түхэриг абаһан ба хамтадаа 19 стахановецууд мүнгэн шанд хүртэбэ.

Мүнөө тус загаһанай заводой коллектив загаһа барилгын намара сезондо бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Ц. ДОНДОКОВ.

...ьтурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрхимээр ябуулна

...н аймагай социалистическэ ...урын байшан (директорынь ... Татарников) арад зоной дун... ...льтурно-гэгээрэлэй хүдэлмэ... эрхимээр ябуулдаг байна. Энэ ... болбол портредүүд, гоё ... зурагууд, лозунгнууд ба ...удаар уран гоеор шэмэгдэ... байха юм. Тэндэхи албахааг..., колхознигууд ба бусад зон байшанда һонирхолтой лекци... шагнахын, концерт ба эл... ...да харахын, газета, жур... ...ом дэбтэр уншахын, бил... шатар, даам наадахын тула ...ю сугларжа сүлөөтэй сагаа ...аар үнгэргэдэг юм.

...байшанда һонирхолтой лек... ба элидхэлнүүд элдэб темэ... ...р хододоо үнгэргэгдэдэг. ...нэ байшан радиотой, баян, ...о болон бусад музыкальна ...ументнүүдээр гүйсэд хангаг... ба эрхим һайн библиотекэтэй ... юм.

...байшангай дэргэдэ драмати..., хореографическа, дуунай ба ...ультурын кружогууд эмхидхэг..., хододоо һайнаар хүдэлмэ... Хүдөөгэй интеллигенци энэ ...рын байшанда хододоо суг... байхаһаа гадна, дурсагда... кружогуудай хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаададаг байна. Жэшээлхэдэ, аймагай соведэй физкультурын таһагые даагша нүхэр Л. С. Кожевникова драматическа ба физкультурна кружогуудые эдибхитэйгээр хүтэлбэрилнэ. Эдэ кружогуудта танцашад, дуушад болон физкультурнигууд олоор хүмүүжүүлэгдэжэ гараһан байна. Эдэ кружогуудта эдибхитэйгээр хабаададаг шадабаритай нүхэдүүд гэхэдэ Бурлакова, Кожевникова, Сухарев ба бусад болоно.

Драматическа коллектив «Һүниин айлшад» гэжэ зүжэг һаяхан амжалтатайгаар табиба. Залуу коллективэй түргэнөөр ургажа байһаниие энэ харуулна гээшэ. Гадна энэ коллективэй репертуарта хореографическа, музыкальна ба дуунай номернууд олон бии.

Энэ коллектив хадаа колхозууд дээгүүр хэдэн дахин гаража, наада ба концерт харуулһан байна.

ВЛКСМ-эй айком ба аймсоведэй культурно-гэгээрэлэй таһагай саг үргэлжэ эрхимээр анхаралаа табиһан дээрэһээ, энэ социалистическэ культурын байшан ажалшан арадые коммунистическэ еһоор хүмүүжүүлхэ гол зорилгоо муу бэшээр дүүргэнэ.

Ц. НАМЖАЛОН.

ҮНЭТЭ ҮҮСХЭЛ

Бичурын ба Кударын аймагуудай зарим хубинь Хелго ба Сүхэ голнуудай хабар намарай хахаган, зайр мэтын гасуур үеүүдтэ гарсалдаха аргагүй, хаагдадаг боогдодог байна. Иимэһээ Бичурынхидай үүсхэлээр Бага-Куналей тосхоной тэрээгүүр Хелго голые хүндэлэн хүүргэ табигдаха болобо. Энэ хүүргэнь 200 метр утатай байха юм. Барилгань ерэхэ үбэл эхилхэ. Мүнөө тэрээндэ хэрэгсэлтэй материалнууд бэлэдхэгдэжэ байна.

Тоһоной мастернуудай курс

Тоһоной ажаүйлэдбэриин трест байгша оной сентябрь һарада районуудай тоһоной заводуудай мастернуудай гурбан һарын курс үнгэргэхөөр хараалба. Энэ курсда 40 хүн һураха юм.

Шэнэ сепараторнууд

Маслопром трест болбол энэ оной эсэс хүртэр аймагуудай бүхы тоһоной ажаүйлэдбэринүүдые техническэ түхеэрэлгээр хангахын тула шэнэ сепараторнуудые эдэ заводуудта үгэхэнь.

Гадна, үйлэдбэриин техническ сетинүүдэй үргэдхэгдэхэтэй хамта аймагуудай маслопромуудай тусхай конторонууд эмхидхэгдэхэнь.

Кадрнуудай мэргэжэлые дээшэлүүлгэ

Бурмонторгын дирекци кадрнуудайнгаа мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тухай бага бэшэ оролдолго гаргана. Худалдагшадай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ техническэ һуралсал эмхидхэгдээд, энээндэ 12 хүн хабаадуулагдаһан байна.

Телефонно шэнэ лини

Тарбагатайн, Баргажанай ба Хориин аймагуудай радиоузелнүүд шэнэдхэн заһабарилагдажа байна. Тиин, эдэ узелнүүдэй хүдэлмэри нилээд һайжаруулагдаха юм. Гадна, Заиграйн аймагта Онохойн станциһаа Дабаатын сомон хүртэр 24 километр утатай телефонно лини татагдажа байна. Хэжэнгын аймагай Чесана нютагта, Чесанаһаа Загастай хүртэр мүн телефонно лини табигдахаар бэлэдхэгдэжэ байнхай.

20 үдэр соо 20 концерт

Гүрэнэй филармониин Бурят-Монголой ансамблиин артистнар нүхэр Петушкиновэй хүтэлбэри доро Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй ба Бичурын аймагуудаар ябажа ерэбэ. Элэнэр тус аймагуудаар ябаха зуураа, 20 үдэр соо 20 концерт харуулаа. Тэрээниие 10.000 хүн хараба. Концерт болбол бурят ба СССР-эй бусад арадай дуунууд ба танцануудые харуулһан байна.

Паромехзавод

Табанжэлэй түсэбөөр манай республика дотор тоһоной гурбан паромеханическа завод байгуулагдаха байна. Эдэ заводууд Хориин аймагай Ашангын сомоной Булаг тосхондо, Сэлэнгын аймагай Тамча нютагта ба Мухаршэбэрэй аймагай центр- Мухаршэбэр тосхондо баригдаха юм. Эдэ заводууд жэлдээ 1000 тонно һү үйлэдбэрилхэ хүсэтэй байха. Эрхим дээдэ шанартай тоһо гаргахаһаа гадна, хуурай обрат гэжэ һүнэй гурил үйлэдбэрилхэ юм. Эдэ заводуудай барилгада 1,5 миллион түхэриг табигдаһан байна.

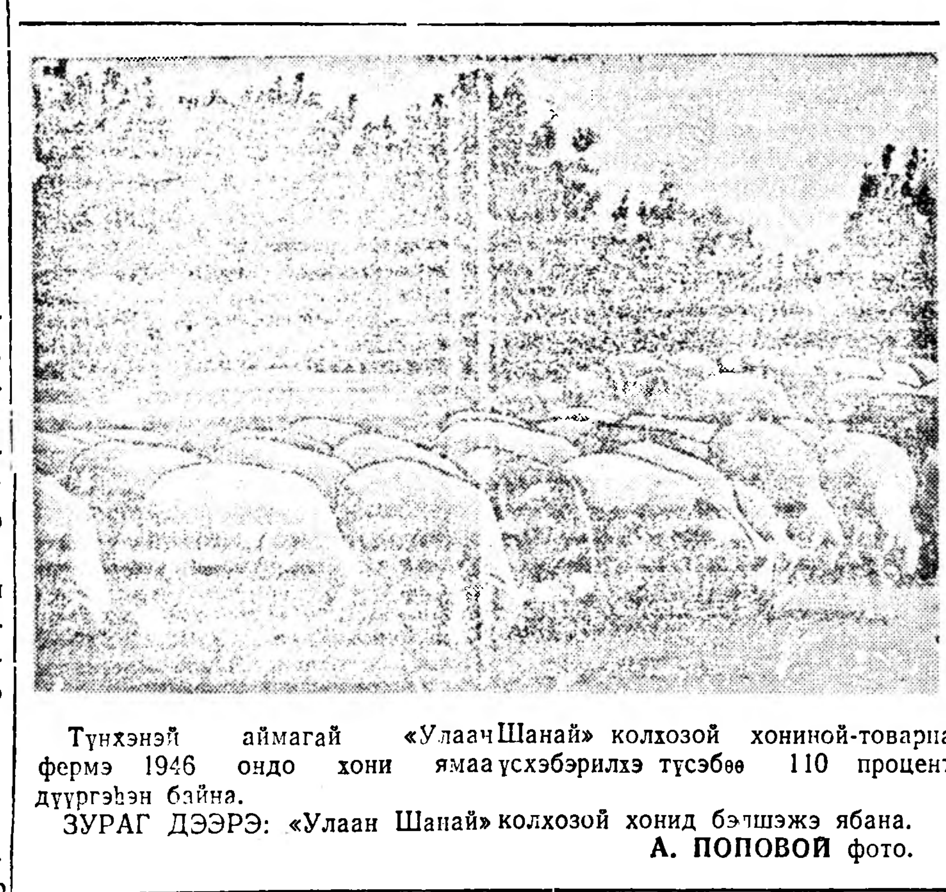
Гадна, Улан-Удэ городто һүнэй завод баригдаа. Энэ завод сүүдхэдөө табан тонно һү болбосоруулжа гаргаха юм. Мүн ээдүүлһэн һү, диэтическэ продуктнууд ба элдэб сортын мороженонуудые гаргаха байна. Энэ заводой барилгада хоёр миллион түхэриг һомологдоо.

Депогой коллектив котловой барижа байна

Улан-Удын депогой коллектив өөрынгөө хүсөөр котловой барижа байна. Энээнэй урда жэлнүүдтэ котлозойн холо байһан дээрэһээ үбэлэй хүйтэндэ котловойһоо ерэһэн уурайлынь хүсэ багатайгаар хүрэдэг дээрэһээнь депонь дулаасуулагдадаггүй, хүйтэн байдаг байгаа. Тиимэһээ мүнөө эдэнэр депогойнгоо дэргэдэ котловой бариха гэжэ шиидээд, хүдэлмэришэн бүхэн 40—40 час хүдэлмэрилхэ гэһэн уялга абаһан байна. Мүнөө котловойн нүхэн малтагдаад, бусад хүдэлмэринь хэгдэжэ байна. Агууехэ Октябрьска революциин 29-дэхи жэлэй ой—ноябриин 7 болтор тус котловой баригдажа дүүргэгдэхэ юм.

Агитаторнуудай һургуули

ВКП(б)-гэй Железнодорожно райком агитаторнуудай һургуули һаяшаг нээбэ. Энэ һургуулида ажаүйлэдбэриин предприятинууд дээгүүр хүдэлмэрилжэ байһан агитаторнууд ажалһаа таһаралтагүйгөөр һуралсана. Мүнөө энэ һургуулида 40 хүн хабаадуулагдаа. Программань 3 һарын болзор соо үзэжэ дүүргэгдэхэ юм. Тус һургуулиин занятиие райкомой хүтэлбэрилхы актив ба лекторнууд ябуулна. Һурагшад табанжэлэй түсэб тухай асуудалаар лекци шагнахаһаа гадна, «агитационно хүдэлмэриин методэй формо», «үйлэдбэри дээрэ социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлгэдэ агитаторай үүргэ» гэхэ мэтэ бусад темэнүүдые үзэнэд.

Түнхэнэй аймагай «Улаан Шанай» колхозой хониной-товарна фермэ 1946 ондо хони ямаа үсхэбэрилхэ түсэбөө 110 процент дүүргэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Улаан Шанай» колхозой хонид бэлшэжэ ябана.

А. ПОПОВОЙ фото.

Пароходствынхидай воскресник

Пароходствынхид болбол городой үйлсые заһаха ябадалда эдибхитэйгээр хабаадалсана. Һаяхан болоһон воскресниктэ 184 хүн хүдэлмэрилжэ, Селенгинскэ үйлсэдэ шулуу дэбдихэ хүдэлмэридэ хабаадаба. Тэрээнһээ гадна эдэнэрэй зариманиинь мүн энэ үйлсэдэ баригдажа байгаа 8 байратай гэрэй барилгада туһалалсаа. Үйлсэдэ шулуу дэбдилгэдэ хабаадалсаһан 144 хүн 4 часай турша соо хүдэлмэрилөөд, 890 түхэриг мүнгэ олоһон байна. Воскресник хадаа ехэ эмхитэйгээр үнгэрөө.

ОСОБУНИВЕРМАГАЙ ТАҺАГ

СССР-эй худалдаа-наймаанай Министерствын ба особунивермагай главна управлениин зүбшөөлөөр Кяхта городто особунивермагай таһаг августын 22-то нээгдэбэ. Энэ магазинда торгон, нооһото бүд, текстильнэ ба трикотажна болон бусад эд бүд элбэгээр худалдагдана. Гадна элдэб гутал, галантерейнэ бараануудые худалдана. Магазин болбол хамта дээрээ 1600 мянган түхэригэй эд бараатай. Магазин жэлэй эсэс гү, 1947 оной январиин 1 хүртэр 5 миллион түхэригэй эд бүд худалдахаар хараална.

Аймагуудта хилээмэнэй коммерческэ магазинууд

СССР-эй худалдаа-наймаанай Министерствын зүбшөөлөөр, байгша оной сентябриин нэгэнһээ эхилээд манай республикын 17 аймагуудай центрнүүдтэ хилээмэнэй коммерческэ магазин нээгдэхэ болобо. Эдэ магазинуудые нээхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа, магазинууд ба пекарнинууд заһабарилагдажа байна.

Улан-Удын особунивермагта

Амгалан байдалай эхилхэтэй хамта ажалшадай хубсаһа хунар болон культурна байдалайнь эрилтэ ехээр ургаа. Улан-Удын «Особунивермагта» ерэһэн товарнууд гаргажа үригдэнгүй худалдагдана. Мүнөө костюм, пальто, эд бүд, оймһон, үбэлэй хубсаһан гэхэ мэтэ абтаад байна. Гадна, эмалированно амһартанууд: һуулга, кастрюль гэхэ мэтэ һабанууд ерэнхэй. Эдэ бүхы зүйлнүүд һаяар худалдаанда гараха байна. Мүн эхэнэрнүүдэй ба хүүгэдэй гутал, электрическэ хэрэгсэлнүүд, утюг, чайник ба кастрюль гэхэ мэтэ абтахаар хүлеэгдэжэ байна.

Үргэн хэрэглэлэй эдлэлнүүд

Үргэн хэрэглэлэй эдлэлые бүтээн гаргаха талаар гүрэнэй ба нютагай удхашанартай ажаүйлэдбэринүүд ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Гүрэнэй заводой бүтээн гаргаһан һандали, орон, амһарта мэтын хэрэгсэлнүүд элбэгээр худалдагдана. Мүнөө Улан-Удын № 22 мебельнэ магазин тус заводһоо 356 мянган түхэригэй стол, стул ба бусад хэрэгсэлнүүд, хоёр тонно алюминевэ амһартануудые абажа худалдаанда гаргахаар байна.

Загаһашадта концерт харуулба

Загаһанай ажаүйлэдбэриин союзай обком загаһа баригшадые культурнаар хангахын тула агитбригада эмхидхэжэ, Баргажанай, Прибайкальска ба Байкало-Кударын аймагуудта гаргаһан байна. Тус бригадынхидай харуулһан пьесүүд ба концертые загаһашад ехэ һонирхолтойгоор хараа. Нүхэр Иглиминагай дуулаһан лирическэ дуунууд, мүн Раиса Куренко ба Анна Бадеева хоёрой наадаһан балетна-акробатическа этюд тон ехэ амжалтатайгаар үнгэрбэ.

Мүнөө, энэ бригада Хойто-Байгалай аймаг дахяад гараба.

Физкультура ба спорт

„Водник" ба „локомотив" хоёр командын мүрысөөн

«Водник» ба «Локомотив» гэжэ хоёр команда волейболоор наадалгын мүрысөө үнгэргэбэ. Түрүүшын уулзалгада «Водник» «Локомотивай» хэлхээ-холбооной командатай наадахадаа тэрэниие илаа. Хоердохео мүн лэ «Локомотив» обществын суглуулмал командатай наадажа, 15.9 гэһэн тоотойгоор тэрэниие илаба. Гурбадахяа наадалгада һаһал «Локомотивайхид» диилдээ. Эдэ уулзалгануудта «Водник» гэжэ ДСО-гой команда илангаяа ехэ эмхитэйгээр наадаһан байна.

Футбольно команданууд

Августын 28-да паровозо-бүтээлгын заводой футбольно команда Галуута нуурай станци дээрэ «Угольщик» гэжэ спортивна обществын футбольно командатай уулзахаяа ошобо.

Баһа «Динамо» гэжэ обществын футболистнууд Заиграево ошожо, тус аймагай бүридэмэл футбольно командатай наадаха байна.

Шатарай турнир

Городок городой шатаршадай турнир һаяхан эхилбэ. Турнирта городой 8 эрхим шатаршад хабаадалсана. Эдэнэр турнирайгаа һүүлээр Улан-Удын шатаршадые наадалгада уряалха һанаашалгатай.

Шофернууд ба мотоциклистнүүдые бэлэдхэлгэ

Республиканска автомотоклубай дэргэдэ шофернуудые бэлэдхэхэ һайн дуранай курс нээгдээд, эндэ 35 хүн һуража байна. Энэ һарын 25-һаа мотоциклистнуудай курс нээгдэхэнь.

Автомотоклуб болбол сентябриин хахадһаа хойшо городской мотокросс үнгэргэхөөр хараална.

Бишиихан фельетон

„Хэзээ нэгэ үүдэтэй болохо юм"

Үглөөнэй улаан наранай гарахын урда тээ хажуур тармуур бариһан колхознигууд ехэл яаралтайгаа ажалдаа гарана. Машина, тармуурай ханхинаха абяанууд таһарнагүй.

Үдын халуун боложо, наран шарахань бүри бүри түргэдэнэ. Халуундаа ундаа хүрэһэн эдир залуушууд, хүбүүд басагад, сагаан буурал толгойтой үбгэд хүгшэд амархаяашье мартаад, адуу малдаа шэмэтэй тэжээл хуряахын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байхань харагдана.

Богонихон саг соо амаража, тамхилжа һууходаа:

—Ундаа харюулжа ууха үдхэн шара сай, татаха тамхи, зурууя болон бусад жэжэ хэрэгсэлые манай сельпо үгэхэ хубааха юм гэлсэхыень дуулаа һэм, —гэжэ нэгэ үбгэжөөл хажуудаа һуугшадта хөөрэжэ байба.

Теэд нээрээшье, Эгэтын адагай сельпо үбһэ хуряалгада ябаһан колхознигуудта үгэхын түлөө эд бараа, сай тамхи, зурууд гэхэ мэтые абаһаншье байгаа ха.

Үбһэ сэбшэлгэшье дүүрэхэ болоо. Теэд Эгэтын колхознигууд—үбһэшэд сельпогой асарһан тамхи, сай, эд бүд, зурууд, дабһа хүлеэжэл байна. Юрэ энэ тэрэ колхоз дээгүүр сельподо ерэһэн эд бараа хубаагдажал байдаг гэжэ хөөрэлдэдэг байна. Гэбэшье үбһэшэд «хан гэхэ хадааһанай хэмжээндэ» эд бараа болон бусад зүйлнүүдые абаагүй байшоо.

Үнгэрэгшэ үдэр бухал табижа ябаһан нэгэ колхозник үбгэн энээн тухай иигэжэ хөөрэнэ:

—Сельпогой үүдэниинь олон аад лэ «хойто» «урда» үүдээрэнь эд бараамнай гаража дууһашоо даа гэжэ хэлсээ һэн. Түбэгтэйшье юумэ хадаа, олон үүдэтэй сельпотой байхада. Хэзээ нэгэ үүдэтэй гэр сельподомнай үгтэжэ, бидэнэр амарха зон биибди.

Эгэтын адагай сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Спиридонов магазиние даагша Гончикова хоёрой энэ сельпо дээрэ хүдэлжэ байһан сагта, ганса үүдэтэйшье гэр олдоошье һаань, тэдэнэр нүгөө «үүдыень» хэжэ шадаха зон юм гэжэ хэлсэдэг байна. Теэд энэнь урда тээхи ажал дээрэһээнь харахада хараатай болоно.

Р. Мункуев.

Парижска амгалан тайбанай конференци дээ

Августын 21-эй үглөөнэй пленарна заседани

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС-эй тусхай корр.). Мүнөөдэрэй пленарна заседанинууд конференцидэ уряалаар ерэһэн хэдэ хэдэн оронуудай делегадуудай үгэ хэлэлгэдэ зорюулагдаһан байна. Конференци дээрэ мүнөөдэр анха түрүүшынхеэ үзэгдэһэн Бевин (Великобритани) түрүүлэгшэ боложе һууба.

Эгээн түрүүн албанска делегациие толгойлогшо генерал-полковник Энвер Ходжа үгэ хэлэһэн байна.

Албаниин түлөөлэгшэ Энвер Ходжа гэгшын хэлэһэн үгэ

Энэ конференци болбол эб найрамдалда дуратай арадуудай хоорондо бата бэхи харилсаануудые бии болгожо агрессиие буруушаагаад, үни удаан саг соо үнэнгэ зүб эб найрамдалые тогтоохын тулада Германиин союзнигууд болон тэрэнэй сателлидүүдтэй хэгдэхэ эб найрамдалай договорнууд тушаа шиидхэбэри гаргахын зорилгоор эндэ сугларһан байгаа гэжэ Энвер Ходжа хэлэнэ. Албанишье мүн лэ тиимэ зорилгоор уригдаһан байна, зүгөөр, Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договор тухай өөрынгөө һанал бодолые хэлээд лэ дүүрэхэ гэһэн байха юм.

Теэд албанска арад зон энээниие үнэн бэшэ ябадал гэжэ тоолоно, ушарынь хадаа Албани болбол фашистска агрессорнуудтэ эсэргүү ямаршье ухэл гэмталдэ торон тогтонгүй эсэсэй илалта туйлаха саг хүртэр Союзнигуудай ниитын хэрэгэй түлөө баатарлиг тэмсэл хэжэ байгаа һэн.

Албани болбол фашистска агрессорнуудтэ эсэргүү тэмсэлдэ нилээдгүй ехэ туһа нэмэри хүргэбэ, тиимэ хадаа бусад 21 илагша нацануудтай адлихан Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ байлсаха дүүрэн эрхэтэй болоһон байнабшуу.

Европодо итальянска агрессиин эхилхэдэ Албани эгээн түрүүн добтологдоо

Европодо итальянска агрессиин эхилхэдэ Албани эгээн түрүүн добтологдоһон байгаа. Тэрэ хадаа 1939 оной апрелиин 7-до добтолуулһан юм. Энэ агресси хээд байхадаа Итали болбол манай орон тушаа 50 жэлэй турша соо ябуулжа байһан өөрынгөө дээрмэдэлгын ба булимтаралгын политикые бэелүүлжэ түгэсхэһэн байгаа.

Итальянска агрессернүүд 170 корабль, 60 самолет, 50 мянга гаран солдадуудые атакада оруулаа һэн. Албанска арад зон шэрүүн дошхон аад, хүсөөрөө булюу дайсанай урдаһаа тулажа тэмсэһэн байна. 15 мянган тухай хүнүүдэй хабаадалсаһан шуһа адхалгата дайн байлдаануудай болоһоной һүүлээр фашистнууд Албаниие эзэмдэжэ, тэндэ дарлалтын, дээрмэдэлгын ба бандитизмын журам тогтооһон байна. Тиигээдшье байхадань, албанска арад хадаа итальянска ба немецкэ булимтарагшадта болон тэдэнэй албанска зарсанарта эсэргүүсэһэн тэмсэлээ саашань үргэлжэлүүлбэ. Манай хэрэгэй үнэн байһан хадань илахабди гэжэ сохом найдаад байгаабди.

Грецидэ Италиин добтолхо үедэ албанска арад зон хадаа эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь грецескэ арадта туһалһан байгаа. Грециин капитуляци хэһэнэйнь һүүлээр немецкэ сэрэгэй частьнууд Албаниин газар дээрэ ороо һэн. Тиихэдэнь манай зэбсэгтэ хүсэнүүд тэдэниие атаковалжа, үни удаан саг соо үсэд нэтэрүү тэмсэл хэһэн юм.

Анха түрүүшын партизанска тулалдаанууд соогуур бии болож, дайн байлдаанда хатуужаһан манай арми хүсэтэй ба хатуу зоригтой болоһон байна.

Фашистска эзэмдэгшэд хадаа албанска арадай сүлөөлэлтын хүдэлөөниие дарахын тулада харатай муухай террор хэжэ оробо. Олон мянгаад албанецууд алагдаһан ба тамалагдаһан байха юм. Түг түмэн албанецууд концлагерьнууд болон түрмэ худар хаягдаһан гү, али Германида ба Италида байгаа ухэлэй лагерьнууд худар сүлэгдэһэн байна. Лесковик, Поградек, Саранда, Пермети, Борат гэхэ мэтын бүхэли городуудые болон Малакастра, Курвелиши, Лезэ, Схрапари гэхэ мэтын бүхэли областьнуудые гал түймэртэ шатааһан ба шуһа адхаруулһан байгаа. Теэд эдэ бүхы зэрлиг аашануудынь манай сүлөөлэлтын дайниие улам шангадхаһан байнабшуу.

Албаниин оруулһан хубитань

Энвер Ходжа болбол булимтарагшадта эсэргүүсэжэ албанска арадай али тухай ехэ тэмсэл хэһыень эли тодоор гэршэлһэн тоонуудые харуулна. Албаниие хүсэд сүлөөлхын урда тээ национальна-сүлөөлэлтын албанска арми 70 мянган боецүүдтэй байһан юм. Тэдэнһээ 6 мянганиинь эхэнэрнүүд байгаа бэлэй.

Хамта 53 мянга 639 итальянецууд ба немецүүд алагдаһан шархатаһан гү, али плендэ абтаһан байна. Албанска частьнууд хадаа 100 тухай танк ба хуягта автомобильнүүдые, 1334 ухэр буу, 2 мянга 855 пулемет, 1 мянга 930 ашаанай машинные үгы хэһэн гү, али буляажа абаһан байха юм.

Ниитын тэмсэлдэ бидэнэй хабаадалсажа байһаниие союзнигууд зүбөөр сэгнэһэн байгаа. 1944 онһоо хойшо албанска сэрэгэй мисси Дундада далай дээрэ байгаа союзнигуудай сэрэгэй главна штабай дэргэдэ саг үргэлжэ байлсаха эрхэтэй болоо һэн. Бүри 1943 ондо Албани худар союзна державануудай миссинүүд эльгээгдэһэн юм. Мүн энэ сагһаа хойшо союзнигууд буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлые бидэндэ самолетдоор асаржа үгэдэг болоо.

Дам саашаа, Энвер Ходжа болбол итальянска агрессидэ эсэргүүсэжэ албанецуудай баатарлиг тэмсэл хэһэн тухай Черчиллиин, Хеллын, Стеттиниусай, мүн Дундада далай дээрэ байгаа союзна сэрэгүүдэй главнокомандалагша Вильсоной магтажа хэлэһэниие һануулна.

Албаниин тэмсэл хэжэ олоһон эрхые хаһаха гэжэ нэгэ зарьманай һэдэлгэ хэһэниие имагта түүхэ домогые хазайлгаха ба үнэн ушарые тоохогүй гэһэн һанал хүсэл гэжэ тайлбарилхада болоно гээд Энвер Ходжа хэлэнэ. Дайн сэрэгэй дүүрэтэр немецүүдэй талада байжа дайлалдаһан Австриие Албанитай адлидхаад байхадань, албанска арад өөрыгөө доромжолуулһан дээрэ тоолоно.

Союзнигуудай хэрэгтэ Албаниин үнэн сэхээр ябаһаниие хэншье арсажа шадахагүй. Албани болбол парижска конференцидэ омог дорюунаар ерээд байхадаа, албанска городууд болон тосхонуудые гал мэтын аюулда дахяад оруулхые дурадхажа байһан Италиие сүүдлэн шиидхэхые тон зүбөөр эринэ гээшэ

Цалдарисай хардалга-гүрдэлгэдэ үгэһэн харюу.

Албани болон албанска арад зониие муушалжа, эндэ грецескэ делегат Цалдарисай олон дахин хэлэһэн хардалга гүрдэлгэдэ харюусаха еһотой байнаб. Грецескэ делегат хадаа Албаниие дайсан орон гээшэ гэжэ харуулхаар һэдэбэ, албанска арад зониие тон буруугаар гэмнэбэ. Урда-Албани хадаа грецескэ газар гээшэ гээд тэрэниие таһалжа үгэгты гэһэн байна.

Албанска арад Грецидэ хэзээшье добтолоогүй юм. Харин нэгэн адли хуби заяатай байһан грецескэ арадта хододоо дуратайгаар хандаг бэлэй. Тэдэнэр хадаа нэгэ дайсанда эсэргүүсэжэ тэмсэбэ.

Итальянска фашизмда эсэргүүсэжэ албанска арад зоной ухэлэ шанга тэмсэл хэһэниинь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Тиимэ хадань Грецидэ эсэргүүсэжэ Албани дайлалдаһан юм гэжэ Цалдарис хэниишье үгэдөө оруулжа шадахагүй байна. Цалдарис болбол бидэнэрт бэшэ, харин итальянска фашистнуудта эрилтэ табиха зэргэтэй.

Цалдарис болбол албанска квислингүүд Грецидэ дай соносхоһон юм гэбэ. Теэд тэрэнь квислингүүдтэй албанска арадые адлидхажа болохогүй. Квислингүүд гээшэ арад зоной бузар булай дайсад байһан юм, тэдэндэ эсэргүүсэжэ араднай эдибхитэйгээр тэмсэһэн байгаа. Албаниие сүлөөлһэнэй һүүлээр квислингүүд арад зоной гарта орожо саазалагдаһан байна. Теэд немецүүдтэй хамта тэрьедэжэ арилһан үлэгшэ квислингүүд тухай Цалдарис юундэ асуунагүй гээшэб? Тэдэнэр Римэй эрхим гостиницануудта байдаг. Греци ба Албаниие бомбодохын тулада эгээ тэрэ Римһээ самолетдууд ниидэжэ ерэдэг бэлэй. Мүнөө хүртэр сүлөөдэ ябаһан грецескэ квислингүүд тухай Цалдарис яахадаа хэлэнэгүйб?

Дэлхэйн хэблэлэй бэшэһэн олон тоото гэршэнүүдые харуулжа, Энвер Ходжа болбол албанска квислингүүдэй фронт дээрэ эльгээһэн үсөөхэн отрядуудшье восстани хэһэн бэеэрээ фашизмда эсэргүүсэн буу зэбсэгээ баридаг байгаа гэжэ хэлэнэ. «Ушар баримтануудай иимэ хадань, грецескэ гэмнэлтын худал хуурмаг байһаниинь бодото нюураараа харагдана»—гэжэ Энвер Ходжа хэлэбэ.

Албанецуудай арадай сүлөөлэлтын хүдэлөөндэ эсэргүүсэн немецүүдэй тэмсэл хэхэдэнь Зервас түрүүтэй грецескэ квислинговецүүдэй эдибхитэйгээр туһалдаг байһыень гэршэлһэн олон тоото баримтануудые албанска делегациие хүтэлбэрилэгшэ харуулна.

Албанска арад хадаа Югослави болон Грецитэй хани хүршэ харилсаатай байхые ходоодо хүсэжэ байһан ба хүсэжэшье байна гээд Энвер Ходжа тэмдэглэнэ. Югославитай тиимэ харилсаатай болонхойбди. Албанска правительство мүн Грецитэйшье тиимэ һайн харилсаатай болохобди гэжэ найдаад байгаа. Теэд грецескэ арад зон өөрынгөө правительствода ямаршье нүлөөгүй байнабшуу. Грецескэ делегаци хадаа мүнөөнэй албанска правительство гээшэ Албанида байһан грецескэ үсөөн зониие дарлана гэхэ һанаатайгаар мэдүүлбэ. Энвер Ходжа болбол энэ хардажа хэлэһыень бодото баримтануудаар гэршэлжэ буруушаана. Албанида байһан 35 мянган грегүүд хадаа фашистнууд болон албанска ба грецескэ квислинговецүүдтэ эсэргүүсэжэ албанска арадай талада дайлалдаһан юм гэжэ һануулна. Мүнөө тэдэ зон албанска гражданинуудтай аб адлихан эрхэ эдлэжэ байдаг.

Нүгөө талаһаа, Энвер болбол Грецидэ байгаа албанска нацын үсөөн зоной хашаланда орожо байһан тухай бодото баримтануудые харуулна.

Грецескэ делегадай хуурмаг нүмэ хэлэһэн үнэн зорилгонь хадаа, Албаниин үг заяанай газар болохо Корса ба Джиокастбо гэдэгые һалгаажа абаха гэнэ. Балкануудта империалистическа эзэмдэлгэ хэхэ гэһэн Грециин хуушан политикые мүнөөнэй грецескэ зонхилогшод ябуулжа байна гээшэ. «Манай хилэ дотор нэгэшье гэшхэм бусадай газар байхагүй гэжэ бидэнэр эндэ мэдүүлнэбди. Арюун нангин өөрынгөө хилэдэ хэнииешье хүрүүлхэгүйбди» гээд Энвер Ходжа хэлэнэ.

Албанска арадай хуулита эрилтэнүүд

Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проект тухай хэлэжэ орохо зуураа, Энвер Ходжа болбол мүнөөнэй Итали хадаа албанска сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдые далдалха газар болоод байһан тухай һануулна, тэдэнэр хэһээгдэнгүй тэрьедэжэ арилхаһаа гадна, шэнэ демократическа Албанида эсэргүү заговор хэхын тулада пропаганда ябуулха аятай газар олоод байна гээшэ. Албанида эсэргүү агресси хэһэнэй түлөө болон хэдэн олон зэрлиг аашануудай түлөө харюусалгатай байһан итальянска сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэд мүнөө эрхэтэй сүлөөтэй ябахаһаа гадна, үндэр дээдэ тушаалнуудые даажа байнад.

Эб найрамдалай договорой проект зохёоходоо Албаниин аша туһые анхаралгүйгөөр орхеогүй байһан Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советдэ албанска делегаци баясхалан хүргэнэ. Тиибэшье энэ договорой проект тушаа зарим нэгэн ажаглалтануудые хэхэ һанаатай байнабди.

Итали гээшэ хуушаараа байха тухай гомодол бариха болон Албани тушаа ямар нэгэн эрилтэнүүдые табиха аргагүй болохо еһотой гэжэ албанска правительство тоолоно. Италида орхигдоһон зэбсэгтэ хүсэнүүд хадаа тэрэнэй хүршэнэрэй аюулгүй байлгада ба эб найрамдалай хэрэгтэ гарза гай ушаруулха арга олгоно гэжэ тоолоно. Энэ сэрэгэйнь хүсэн үшөө хороогдохо еһотой.

Репарацинууд тухай асуудалые дурсаха зуураа, Энвер Ходжа болбол де Гаспери гэгшэ Италиин сэрэгэй гэмтэ ябадал хэһэнэй түлөө материальна харюусалгаһаа өөрынгөө орониие сүлөөлхэ гэжэ һэдэһэн юм гэбэ. Итали хадаа Албанида гурбан миллиард 544 миллион, 232 мянган 626 алтан франк тухай гарза гай ушаруулһан юм гэжэ һануулна. Репараци болгожо Италиин зүгһөө Албанида түлэхэ еһотой мүнгэнэй хэмжээе эб найрамдалай договор соо тодорхойлон гаргаха ба хайшан гээд түлэхэ тухай заагдаха еһотой гэжэ Албани эринэ.

Албанска делегаци болбол эб найрамдалай договорой проектын бусад шухала статьянуудыешье һонирхохо байна гэжэ Энвер Ходжа зааба. Жэшээнь, мүн Албаниин ашаг туһада сэхэ хабаадаха зарим асуудалнуудһаа гадна сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэд тухай, Италида байгаа Нэгэдэмэл нацануудай гражданинуудай эд зөөри тухай һонирхохо болоно.

«Энэ договор хадаа Албанида айхабтар шухала эрхэ ба уялгануудые тохоно гэжэ Энвер Ходжа хэлэнэ. Эдэ эрхэ ба уялганууд гээшэнь Албаниин бэеэ даанхай, дүүрэн эрхэтэй, бүрин бүтэн газартай, экономическа ба политическэ талаар ерээдүйн байдалтай байха асуудалтай тон нягта холбоотой байна. Зүгөөр, тиимэ байбашье, мүн илалта түгэлдэр Нэгэдэмэл нацануудай талада байлсажа, дайн сэрэгтэ Албаниин шударгуу хабаадалсаһан болобошье эб найрамдалай договорой проект хадаа Албанида үгтэхэ еһотой бүхы эрхые үгэжэ ханганагүй, баһа энэ договорто гараа табиха арга олгоногүй.

Энэ договор тушаа Албани гээшэ нэгэдэмэл держава шэнгеэр харагдаха еһотой гэһэн заһабариие договор соо оруулжа бэшэхые албанска делегаци дурадхана.

Албанска арадай республика оолбол өөрынгөө уласхоорондын уялгануудые үнэн сэхээр дүүргэжэ, үнэнтэ зүб эб найрамдал ба хамтадаа аюулгүй байлгые тогтоохо хэрэгтэ бусад демократическа оронуудта нүхэсэхэ, үнэхөөрөө демократическа шэнэ Италитай нормальна харилсаатай байхые һайшааха юм гэжэ Энвер Ходжа дүүргэлтэ дээрээ зааһан байна. Ниитын илалтада хубитаяа оруулһан хадаа Албани омог дорюун байна. Албани болбол бүхы союзнигуудтай ба бүхы демократическа оронуудтай хамта, эб найрамдалые тогтоохо хэрэгтэшье өөрынгөө хубитые оруулхаар мүн лэ эрид шиидэнги байна гээшэ.

Мексикын түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

Албаниин түлөөлэгшын һүүлээр үгэ хэлэһэн Мексикын түлөөлэгшэ хадаа фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ Мексикын хабаадалсаһан тухай хэлэхэ зуураа, Мексикын правительство гээшэ фашистска агрессорнуудтэй добтолгодо орожо хохидоһон гүрэнүүдые моральнаар дэмжэхэ гэжэ оролдодог байһыень али болохоор тэмдэглэһэн байха юм.

Мексиканска делегациие хүтэлбэрилэгшэ хадаа хэдэн мянгаад мексиканска солдадууд фронтдо эльгээгдэһэн юм, фронтдо ошоһон американецуудай орондо олон мянгаад мексиканска хүдэлмэришэд станогуудта ажаллаһан юм, Мексика гээшэ өөрынгөө эрьенүүдтэ харуул сахюул табижа хангаһан юм. Союзна державануудай сэрэгэй ажаүйлэдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эдые үгэхэ ябадалда хабаадалсаһан юм гэжэ хэлэһэн байгаа.

Мексикын түлөөлэгшэ болбол бидэндэ ушаруулагдаһан гарза гайе түлүүлжэ бусаахые эринэ гээд мэдүүлбэ, мүн тиихэ зуураа Италиин тээшэ һайн һанаатайгаар хандахые эриһэн байна. Мексикын правительство хадаа урдань колони байһан газарнуудта хамтаржа харгалзамжа хэхэ ябадалаар колониальна системые һэлгэхэ һанаатай гэжэ мэдээсэбэ.

Августын 21-эй үдэшын пленарна заседани

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС-эй тусхай корр.). Үдэшын пленарна заседани дээрэ Египедэй, Кубагай, Австриин ба Иранай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгые шагнаһан байгаа.

Египедэй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

Египедэй түлөөлэгшэ хадаа үнгэрһэн дайнда өөрынгөө ороной хэһэн юумэ тухай хэлэхэ зуураа, эб найрамдалда дуратай гүрэн бүхэн энэ дайн сэрэгтэ шадал зэргээрээ туһалһан байна гээд хизаарлаба. Тиибэ-яабашье египетскэ делегат болбол Египедшье Италида яһала ехэ эрилтэнүүдые табиха һанаатай байна гэжэ мэдүүлһэн байнабшуу.

Тэрэ хадаа Египедэй территори дээрэ байһан итальянска эд зөөриие репарациин түлөө абахамнай гэжэ хэлэһэн байгаа. Египедэй правительство өөрынгөө хилые Ардии гэжэ городһоо баруугаар болгохын тулада Соллум гэжэ хадатай газарые Египедтэ үгэхые ба Джарабуб гэжэ базисые бусаахые эрихэ байна.

Дүүргэлтэ дээрээ Египедэй түлөөлэгшэ болбол Ливиие саг зуура захиран хүтэлхэ тушаалые арабска лигиин нэгэ члендэ этигэжэ үгэхэ хэлсээтэйгээр Ливиие бэе гүрэн болгохо шухала ба мэдүүлбэ.

Кубагай түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

Кубагай түлөөлэгшэ болбол Куба гээшэ конференцидэ тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадалсаха гүрэн болож тоогдохо ёһотой гээд, энэ эрилтые хангахаһаа арсаха гээшэ демократиие эбдэхэ ябадал болоно гэжэ гэршэлхэ һэдэлгэ гаргаба.

Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договор тухай хэлэхэ зуу нэй итальянска правитель үнэхөөрөө демократическа жэ мэдүүлээд, тэрэниие байха юм. Зүгөөр Итали эб найрамдалай договорой тушаа Кубагай түлөөлэгшэ хэлээгүй байшоо.

Австриин түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

Австриин түлөөлэгшэ өөрынгөө хэлэһэн үгэ соо дайнай болоһон жэлнүүдтэ Австри дотор эсэргүүсэлтын хүсэнүүд эдибхитэйгээр хүдэлжэ байһан юм гэжэ хэлэбэ. Зүгөөр Улаан Армиин частьнуудай австрийска столицида байлдаатайгаар орожо, дайн сэрэгэй дүүрэхэ багта энэ эсэргүүсэлтын хүсэн гээшэ элеэр мэдэгдэһэн байха юм. «Сталинградһаа Вена хүртэр баатар Улаан Армиин ошоһоной ашаар лэ австрийска партизанууд нюуса байхаяа болихо аргатай болоо бэлэй» гэжэ хэлэнэ.

Австриин түлөөлэгшэ болбол Урда Тироль тухай асуудалые конференциин үмэнэ табиба. Бүгэдын мэдэһээр, Урда Тироль гээшэ дэлхэйн түрүүшын дайнай һүүлээр сен-жерменскэ договорой ёһоор Италида дамжуулагдан үгтөө бэлэ болоходо Австри хадаа бусаажа абахамнай гэнэ, стрийска делегациин болбол «Урда Тиролиин өөһэдынь зүбшөөжэ шада Урда Тироль тухай шиидхэхыень» \ конферен нүүдые гуйһан байгаа.

Мүн тэрэшэлэн Триест стриин сүлөөтэйгөөр гаража байха тухай, далайн саа стриие хүгжөөхын тулада хэрэгтэй тус портын орш гэлэлтэ олгохо тухай түлөөлэгшэ мэдүүлһэн бай Триестын оршондо байха рондын захиргаанай сост стришье оролсохо зэргэтэ эрилтэ табиһан байха юм.

Иранай түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

Бүгэдын мэдэһээр, Парижска конференци хадаа мүн Иранайшье делегациие уриха гэжэ шиидхэһэн байгаа. Конференцидэ делегациие эльгээхэ тухай иранска правительствын мэдүүлгэ бүри августын 9-дэ ороһон юм, теэд энэ асуудалые советскэ делегациин зүгһөө конференциин үмэнэ табиха саг хүртэрынь Иранай гуйлтые һайшаан дэмжэхэ гэжэ хэншье ородоогүй байһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Иранай делегаци Парижда ерэжэ үрдеэгүй. Иимэ ушарһаа, Францида байгаа Иранай элшэн түлөөлэгшэ Рахнема гэгшэ мүнөөдэр конференци дээрэ богонихон мэдүүлгэтэйгээр үгэ хэлэһэн байгаа. Тегеранска конференциин үедэ СССР-эй ба Великобританиин правительство һэн элитэ мэдүүлгэ тухай түлөөлэгшэ һануулба. Т США-гэй, СССР-эй ба Вели ниин правительствонууд х най һүүлээр уласхоорондын рамдал, аюулгүй байдал ба тые тогтоохо хэрэгтэ эб на да дуратай бусад нацануу та Иран хабаадалсаха б найданабди гээд мэдү гэбэ.

Иранска правительствын болбол эб найрамдалай до дай проектнүүд тушаа өөры нал бодолые дэлгэрэнгыг хын тулада, мэнэ һаяар ерэхэнь гээшэ гээд Рахне гэлтэ дээрээ мэдээсэһэн ба

Августын 22-ой пленарна заседани

ПАРИЖ, августын 22. (ТАСС). Конференциин мүнөөдэрэй пленарна заседани болбол уряалаар ерэһэн оронууд болохо—Албани, Египет, Мексика, Куба, Австри ба Иранай түлөөлэгшэдэй хэһэн мэдүүлгые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Бразилиин делегат болбол Италиин адвокат болож үгэ хэлэхэ дурамни үгы гээд өөрынгөө үгые эхилбэ. Тиигэжэ байтараа, Италида барагтай зөөлэнөөр хандахые уряалжа захалба. Бразили гээшэ Италитай «нэгэн түрэлэй» байха юм гэжэ хэлээд, бразильска түлөөлэгшэ болбол тэрэ түрэл орондонь эхилжэ бии болоһон ба мүнөө хүртэр Италида үгы хэгдээдүй фашизмые буруушаахын тулада нэгэшье үгэ олож хэлэбэгүй.

Дам саашаа Бразилиин түлөөлэгшэ болбол эб найрамдалай договорой проектнүүд соо «хоер хэмжүүр» бии юм, тэрэнэй нэгэниинь—Италида ба нүгөөдэнь—Румынида хэрэглэгдэхэ байна гэжэ хэлэхэ һанаатай, теэд тэрэниие лаблан гэршэлхын тулада нэгэшье үгэ олобогүй. Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договор тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советдэ зүбшөөгдэжэ абтаһан шиидхэбэриие балардуулхын тулада бразильска делегат тэрэ «хоёр хэмжүүр» гээшые хэр таажа мэдэхэнь бэрхэтэй б

Бразильска делегат хада янска хилые һэлгэхэ гээшэ рамжагүй хэрэг гэжэ со Саашаа болоходоо, Италиин нуудые һалгааха гээшэ мү руу байна гэжэ хэлээ, юу дэ... тэдэ колонинуудта хэд гаад итальянецууд һуужа

Иигэжэ хэлэхыень дуулаа даа, конференцидэ хабаада бол мэнэ һаяхан Бразилиин лэгшэ Италида хамаатай ческа асуудалнууд тушаа сиин түрүүлэгшэ болохо арсаһыень һанаад үзэнэ, тэ лэгшэ болоод байхадаа Ит гэн олон зоной эрилтэн оролдолго гаргаха болоход рэнһээ арсаһан байнабшуу.

Индиин үмэнэһөө үгэ хэл Семуэль Рунганадан гэгшэ зүгһөө Италида табиһан дэмжэбэ. Египедэй газар д һан итальянска эд зөөри ха сэрэгтэ Египедтэ ушарһан га бусаахын тулада хэрэглэгд той гэжэ хэлэбэ. Бусад ташье бии байһан италья зөөридэ мүн лэ тиимээр х дурадхаһан байгаа.

Цалдарисай хэлэһэн агрессивнэ үгэ

Грециин премьер-министр Цалдарис болбол өөрынгөө правительствын политикын агрессивнэ байһаниие Амгалан тайбанай конференциин трибуна дээрэһээ үшөө дахин харуулха гэжэ бодобо. Хоро шараа бусалжа хэлэһэн үгэ соогоо Греци гээшэ Албанитай дайнай байдалтай болообди гэжэ тоолоно гээд хэдэн дахин тэмдэглэһэн байна. Энэ мэдүүлгэнь Албаниие хубаажа абаха гэһэн мүнөөнэй грецескэ правительствын зохёоһон аад, энэ конференци дээрэ югославска делегацяар элирүүлэгдэһэн түсэбүүдтэй хүсэд таараха байна.

Урда Албаниие абахамнай гэһэн өөрынгөө булимтаралгын эрилтын хангагдаагүй сагта, Албани тушаа дайсан харша позици баримталха байһанаа грецескэ правительство хубилгахагүй юм гэжэ Цалдарис ойлгуулба.

Албанска нациин үсөөн зондо грецескэ засагаархинай хашалан үзүүлжэ байһан тухай үсэгэлдэр албанска делегациин хэлэһэн ушар баримтануудые арсаха аргагүй ба даа Цалдарис болбол Грец жа байһан бүхы албанецууд үедэ дайсантай нүхэсэжэ ба гэжэ баримтагүйгөөр бүхы цүүдые гэмнэһэн байна. байхадаа эдэ зондо грецескэ тельствын хашалан үзүүлжэ ниие гэршэлһэн байха юм.

Амгалан тайбанай конф трибуна дээрэһээ Цалдарис грецескэ фашистска толг генерал Зервасые али болохо тажа һайрхаба.

Украинын делегат Мануил үгэ үгэхэ зуураа, түрүүлэгшэ энэнэй урда тээ Цалдарисай унжагай агрессивнэ үгые аб гүй һуужа шагнаһан аад, м лоходо энээнһээ хойшо үг хүнүүд Италитай хэгдэхэ эб далай договорой проектын һээ хэтэржэ гараха еһог уридшалан дурадхаһан байх

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской сельского хозяйства—3-23 (2 зв): культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.)

Н—00685. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж